

Ponedjeljak, 7. oktobar 2002.

Svedok Đuro Matovina

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.06 h

Molimo ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Mislim da je sud ukratko obavešten da je došlo do jednog problema u vezi sa svedokom, koji je trebao danas da sveoči, gospodinom Samardžićem. Nama je već juče bilo jasno, iako je on bio odlučan u tome da što pre svedoči, da se njegovo zdravlje pogoršalo i, kada se vratio u hotel pokazalo se da mu je zaista loše. Raznorazne stvari su se morale obaviti u vezi s njim, ali se nadam da će se oporaviti što je pre moguće, recimo sutra, ali ni u šta ne možemo biti sigurni. Imaćemo više informacija sutra ujutru, odnosno danas popodne. Kada nam je postalo jasno da on ne može danas da svedoči, pitali smo gospodina Matovinu da li je on slobodan da svedoči i pokazalo se da može. Nisam mogao da kontaktiram optuženog ninakoji način, već samo putem direktnog kontakta sa šefom pritvorske jedinice i ja mislim da je on to optuženom rekao negde oko sedam sati juče uveče. Stoga ću sada zamoliti da ispitivanje gospodina Matovine preuzme gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff), a što se Samardžića tiče, kao što Pretresno veće zna, ja se neću vratiti do sutra u 10.00, otprilike. Ja ne znam šta će biti sa svedokom, hoće li on biti spreman da sutra svedoči. To ćemo, kao što sam rekao, znati popodne. Osim njega, ove nedelje na raspolaganju imamo još dva svedoka. Ali, oni neće stići pre sutra ujutro. Dolaze oko 10.00. Takođe, ne znam da li će gospodin Matovina u toku današnjeg dana završiti svedočenje, ili ne.

SUDIJA MEJ: Gospodin Matovina će govoriti o Slatini. Bilo bi dobro ako bismo mogli videti kartu.

TUŽILAC NAJS: Mogu li nešto da kažem u vezi s kartom. Mi smo do sada

dostavili jednu kartu, ali ja sada ne mogu da se setim gde je. To je bila zapravo auto-karta. Ne znam da li je ona stigla do Pretresnog veća. Tu je bilo još mnogo drugog materijala, pored auto-karte i bila je deblja i teža od sličnih takvih dokumenata za Kosovo. Da li ste to videli?

SUDIJA MEJ: Da, jesam. Ne znam jesu li i drugi?

TUŽILAC NAJS: Mislim da bi to moglo biti od pomoći.

SUDIJA MEJ: Pogledaćemo.

TUŽILAC NAJS: Pokušaćemo još nešto da nabavimo tako da svi članovi Pretresnog veća mogu da imaju po jedan primerak, kao i ostali.

SUDIJA MEJ: Nadam se da će to biti na raspolaganju.

TUŽILAC NAJS: Da, ili to ili nešto slično. Ja sam zapravo tražio auto-kartu koja bi pokrivala i Hrvatsku i Bosnu u jednom tomu. To nije jako veliko geografsko područje pa bi tako nešto trebalo postojati. Naravno, uvek je indeks najkorisniji za Pretresno veće.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Zadržaćemo ovo, ukoliko se može nabaviti.

TUŽILAC NAJS: Pogledaću da li se može nabaviti dovoljan broj primeraka. Ukoliko postoji nešto slično tome, potrudiću se da nabavim dovoljan broj za svakog.

SUDIJA MEJ: Hvala. Koliko mislite da će trajati glavno ispitivanje gospodina Matovine?

TUŽILAC NAJS: Prema računu gospođe Uerc-Reclaf, otprilike dva sata.

SUDIJA MEJ: Kroz njega će se uvesti veliki broj dokumenata, zar ne?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Moji dokumenti počinju sa oznakom, odnosno tabulatorom 1.

Možda nisam u pravu? Da, kod mene to počinje sa oznakom 1. Znači, optuženi nije saznao za ovu promenu sve do juče uveče?

TUŽILAC NAJS: Ne.

SUDIJA MEJ: Onda zaista nije imao vremena da se pripremi za unakrsno ispitivanje. S druge strane, nadamo se da će gospodin Samardžić svedočiti sutra ujutro.

TUŽILAC NAJS: Da, nadamo se, ali moramo čekati i videti. Nagovorili smo ga da ode kod lekara, ali je on uporan, uprkos svemu i odlučan u svojoj nameri da svedoči.

SUDIJA MEJ: Vi ćete za ovu nedelju na raspolaganju imati dva sledeća svedoka, po spisku to su K-1 i Trbojević.

TUŽILAC NAJS: Da, ali ne sutra ujutro, već kasnije, u sredu.

SUDIJA KVON: Kada je optuženi dobio izjavu gospodina Matovine?

TUŽILAC NAJS: Odavno, još u četvrtak.

SUDIJA KVON: U prošli četvrtak?

SUDIJA MEJ: Da, ali to je obelodanjeno pre.

TUŽILAC NAJS: Jeste, ali mi smo to ponovo obelodanili jer je on rekao da nije našao izjavu.

SUDIJA MEJ: Dakle, to je jedna od onih izjava koje su obelodanjene pre, u skladu sa vašim obavezama.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Ali naravno, neposredan problem je to što se optuženi nije mogao pripremiti. Meni se čini da bi mogli saslušati barem glavno ispitivanje gospodina Matovine, ako nema prigovora. Saslušaćemo što o unakrsnom ispitivanju ima da kaže gospodin Milošević. Gospodine Miloševiću, čuli ste

da je prvi zakazani svedok za danas bolestan i da ne može danas da svedoči. Jeste li u mogućnosti da unakrsno ispitujete gospodina Matovinu ovoga jutra, ili ćete zatražiti dodatno vreme? Meni se čini da je najjednostavnije da saslušamo gospodina Matovinu, a da onda da čujemo kakav je vaš stav o tome da li vam je potrebno dodatno vreme za unakrsno ispitivanje.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nemam nikakvih molbi niti zahteva prema vama, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: U redu, hvala. Dobro, pozovimo onda svedoka. Molim da svedok pročita svečanu izjavu.

SVEDOK MATOVINA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sedite. Gospođo Uerc-Reclaf, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala. Dobro jutro, gospodine.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Dobro jutro i vama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim vas da nam kažete vaše puno ime i prezime, godinu i mesto rođenja.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Zovem se Đuro Matovina. Rođen sam 22. marta 1949. godine. Iz Slatine sam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koje ste nacionalnosti?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Hrvat.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A po zanimanju?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Diplomirati kriminalista.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko dugo ste radili kao policajac?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: 30 godina.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A gde ste radili u razdoblju od 1989. do 1992. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U Podravskoj Slatini.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gde se to mesto nalazi? Da li u zapadnoj Slavoniji?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Podravska Slatina nalazi se na magistralnoj cesti između Virovitice i Osijeka. Od Osijeka je udaljena 100 kilometara, a od Virovitice 30. Nalazi se u županiji virovitičko-podravskoj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ne trebaju nam toliko detaljne informacije. Mene samo zanima da li se ona nalazi u zapadnoj Slavoniji.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, na području zapadne Slavonije, na granici prema istočnoj Slavoniji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koji ste čin imali u razdoblju, od 1990. do 1992. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Bio sam policijski inspektor.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste, u stvari bili načelnik policije u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, bio sam do 1989. godine. Do pred početak rata.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Za vreme predmetnih događaja, jeste li ostali u policiji, mislim na rat?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, ostao sam u policiji i bio sam pomoćnik zapovjednika policijske postaje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jeste li se uključili u borbe?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ja sam obnašao dužnost u Slatini i vršio sam koordinaciju rada temeljne policije za javni red i mir i promet u gradu Slatina i šire. Nisam sudjelovao u borbama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakav je bio etnički sastav Podravske

Slatine 1990. godine, odnosno, pre izbijanja rata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Na području bivše općine Podravska Slatina bilo je 56, 57 posto Hrvata, 36 posto Srba, a ostalo su bile druge nacionalnosti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su međuetnički odnosi bili dobri, pre rata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Međunacionalni odnosi prije rata bili su koliko-toliko snošljivi. Međutim, nakon održanih prvih višestranačkih izbora, nakon 45 godina vladavine komunističke partije i nakon što je izabran prvi višestranački hrvatski državni Sabor, došlo je do značajnog usložavanja međunacionalnih odnosa.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se u jednom trenutku osnovao ogranak SDS u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Točno je. Ogranak Srpske demokratske stranke u Slatini je osnovan 9. lipnja (jun) 1990. godine. Međutim, prije samog čina osnivanja stranke u Slatini je došlo do niza provokacija i zaoštavanja međunacionalnih odnosa. Također je poduzeto, od strane čelnštva i Inicijativnog odbora Srpske demokratske stranke više propagandnih i psiholoških aktivnosti, što je značajno uticalo na zaoštavanje međunacionalnih odnosa. To se poglavito dogodilo 31. svibnja (maj) na 1. lipanj (jun) 1990. godine, kad je u Slatini i više okolnih sela, Bakiću, Donjim Meljanima, Španatu, Medincima, Sladojevcima i još nekoliko sela na pročelju više zgrada bilo ispisano više parola, koje su pozivale na nasilje, odnosno govor mržnje. Pa recimo, u parolama je pisalo "Ubićemo Tuđmana", "Srbija je odavde do Karlobaga", "Srbija sve do Une". Zatim, više simbola sa četiri ćirilična slova "S", "Vuk Drašković". U stvari, radilo se o govoru mržnje, što je jako revoltiralo...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine svedoče, dozvolite da vas prekinem obzirom da nam nisu potrebni toliki detalji. Molim vas da mi samo kratko odgovorite na pitanja. Sada me zanima da li je prilikom osnivanja SDS organizovao miting?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je, skup je održan 9. lipnja (jun) 1990. godine na otvorenom prostoru, od 16.00 do 19.00, a na skupu je bilo oko 5.000 Srba iz Slatine i okolnih mjesta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su na tom skupu prisustvovali i ljudi izvan Podravske Slatine i zapadne Slavonije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je. Na skupu je bilo više ljudi iz okolnih sela, a viđeni su i ljudi sa ikonografijom, koji su nepoznati bili u Slatini. Isto tako, od strane Inicijativnog odbora bio je pozvan dr. Jovan Rašković, Jovan Opačić i još nekoliko čelnika SDS-a iz Knina.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko su Jovan Rašković i Jovan Opačić? Odakle su oni došli?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Oni su bili čelnici Srpske demokratske stranke. Došli su na poziv Inicijativnog odbora SDS-a za Slatinu i oni su na tom skupu bili glavni govornici.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da je gospodin Rašković bio jedan od glavnih govornika. Da li se u svom govoru osvrnuo na položaj Srba u Hrvatskoj? Ako jeste, šta je rekao?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Govor Jovana Raškovića bio je, također, govor mržnje, koji je poticao na neslogu srpskog i hrvatskog naroda, koji su živeli na tom prostoru. Između ostalog, koliko se sjećam, govorio je da Srbima nema života u Nezavisnoj državi Hrvatskoj, da je na sceni ponovo ustaška vlast, da ako Srbi žele autonomiju i traže i neka je grade i da tako treba raditi. A svoj govor je završio rečima "Braćo Srbi, vidimo se u Krajini. Za vas u ustaškoj državi nema sreće".

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta je trebalo da znači "Vidimo se u Krajini"? Na šta je mislio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Prema onome što je kasnije usljedilo, to je trebalo značiti, u jednoj, na jednom prostoru, koji će biti otcjepljen od Republike Hrvatske i koji će biti kasnije pripojen, kako je to ispalo prema održanim referendumima, pripojen Srbiji i Crnoj Gori.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on to pominjao u svom govoru?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa, to se iz njegovog govora i govora članova inicijativnog odbora jasno vidjelo o čemu se zapravo radi i koje su nakane bile i ovog skupa i svih daljnjih aktivnosti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je iko od govornika spomenuo nešto o tome da li će Srbi i Hrvati živeti zajedno u budućnosti? Da li je o tome uopšte bilo reči?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Bilo je govora da Srbi više ne mogu živjeti više zajedno sa Hrvatima u Nezavisnoj državi Hrvatskoj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se za vreme svog govora, on ili neko drugi od govornika osvrnuo na položaj Slatine i kakav će on biti u budućnosti?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Na skupu je govorio i predsednik SDS-a, koji je izabran za Slatinu, Milun Karadžić, a nakon održanog skupa članovi SDS-a širili su jednu psihozu straha među pučanstvom da Slatina zapravo treba postati slavonski Knin, centar pobune u Slavoniji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Spomenuli ste gospodina Miluna Karadžića. Ko je još bio među lokalnim rukovodstvom SDS-a u zapadnoj Slavoniji?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Bio je Ilija Sašić, zatim Šimpraga Vladimir, Rajko Bojčić, Jovan Bojčić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dozvolite da vas zaustavim. To nam je dovoljno. Da li su govornici spominjali gospodina Miloševića?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Gospodin Milošević nije spominjan, koliko se sjećam. Međutim, dominirala je ikonografija sa slikama gospodina Miloševića. Više nepoznatih osoba je bilo ogrnuto zastavama Republike Srbije, a neki su nosili na kapama i kokarde, koje su podsjećale na Drugi svjetski rat.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Nakon osnivanja ogranka partije i osnivačkog mitinga, da li su organizovani referendumi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, organizirana su tri referenduma u drugom polugodištu 1990. godine i sva tri su organizirana uvijek, kad je hrvatski Sabor organizirao referendume glede položaja Republike Hrvatske unutar bivše Jugoslavije. Dakle, ovi referendumi su održavani prije tih referenduma, čime se dodatno komplicirala javnost, odnosno međunacionalni odnosi. Prvi referendum održan je 26. kolovaza (avgust) ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ponovo ću vas zaustaviti. Ne trebju nam

detalji u vezi s tim, jer je o tome već govorio jedan drugi svjedok. Možete li nam reći, da li je hrvatsko stanovništvo učestvovalo u ovim referendumima, koje su organizovali Srbi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, Hrvati nisu sudjelovali u ovim referendumima, zato što su oni bili ilegalni, jer je prvi referendum održan na način da su aktivisti SDS-a išli po kućama, a druga dva su održana na javnim mjestima, dakle, u uredima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ono što me zanima je da li to znači da Hrvati nisu bili zainteresovani za glasanje, ili im nije bilo dozvoljeno da glasaju?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Oni nisu ni pozivani na taj referendum, a kao što sam rekao, referendumi su bili ilegalni. Hrvati i drugi Srbi, koji su prihvatili vlast u Republici Hrvatskoj išli su na one referendume, koje je raspisao hrvatski Sabor.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je policija, ili bilo koja druga hrvatska institucija pokušala da spreči te referendume, ili da na bilo koji način interveniše?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, hrvatska policija nije intervenirala, jer je imala takve napatke da ne bi zaoštravala međunacionalne odnose, jer se i onako znalo da su ti referendumi ilegalni i da nemaju nikakve snage.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je pre rata policija na bilo koji način ometala rad SDS?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nikada, ni SDS-a niti drugih stranaka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je vaša policijska stanica ikada dobila bilo kakva uputstva o tome da treba da hapsi, ili čak likvidira radikalne Srbe?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Naprotiv, uvijek su stizali napatci da se djeluje smirujuće, tolerantno, da se ide u susret svakom događaju sa razgovorima, da se ne zaoštravaju međunacionalni odnosi, jer se, u konačnici očekivalo i mislilo da će se situacija smiriti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li vam je poznato da li je bilo koja druga policijska stanica dobila uputstva da se uhapsu, ili likvidiraju radikalni Srbi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Mislim da nije, nije mi poznato, a ja iz Slatine nisam dalje išao. Nije, koliko ja znam. Nije dobila napatka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se nešto dogodilo 2. oktobra 1990. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je. Bio je to prvi napad na policijsku postaju, koji je izvršen oko 19.00, od strane oko 800, do čak 1000 militantnih naoružanih Srba, koji su se okupili u Slatini.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li vam je poznato ko je organizovao okupljanje u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Prema onome što smo vidjeli, okupljenu masu, pred policijsku postaju, doveli su čelnici Srpske demokratske stranke na čelu sa Milunom Karadžićem, zatim Ilijom Sašićem, Momčilom Subotićem i drugim čelnicima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da je to bio napad na policijsku stanicu. Šta su nameravali da urade ti ljudi, koji su se okupili?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Oni su po svaku cijenu namjeravali ući u policijsku postaju, oduzeti oružje i u Slatini uspostaviti svoju vlast. Ovaj napad je uslijedio nakon što je već policijska postaja u Kninu bila zauzeta, zatim već neke postaje na Baniji. Bio je napad na postaju u Petrinji, zatim u Pakracu i odmah poslije napada na postaju u Pakracu izvršen je ovaj napad u Slatini. Dakle, cilj je bio da se zauzme postaja, da se zauzme oružje i da se tu uspostavi vlast. A konačni cilj je i bio presjecanje podravske magistrale i odsjecanje istočne Slavonije od Hrvatske.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako to znate? Da li su oni tako nešto rekli? Odakle vam te informacije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je bilo jasno iz same hronologije zbivanja. Dakle, Knin, Banija, Petrinja, Pakrac, sve je to na ovom zamišljenom koridoru Karlobag – Karlovac – Virovitica, gdje je, zapravo, trebala biti granica Velike Srbije, odnosno, kako je to onda još bilo govoreno, Jugoslavije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi bili u policijskoj stanici, kada se to desilo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, ja sam rukovodio odbranom policijske postaje. Angažirao sam dvadesetak policajaca hrvatske nacionalnosti, a bilo je i Srba, koji su još onda prihvaćali hrvatsku vlast. Uz krajnje napore, mi smo postaju odbranili.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi razgovarali sa vođama SDS, koji su bili tamo prisutni i ukoliko jeste, šta su vam oni rekli?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Vođe SDS-a su ostvarile kontakt sa mnom, jer sam ja bio na ulazu u policijsku postaju. No, oni su otišli na razgovor kod načelnika policijske postaje Libl Krešimira. Kasnije sam saznao da su oni došli da spriječe odvoz oružja iz policijske postaje jer su bili u strahu da oružje neće biti odveženo. Mi smo tada u policijskoj postaji imali 150 pušaka za pričuveni sastav i za aktivni i to oružje je skroz bilo tamo. Nije nikakve potrebe bilo da se napada postaja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možda biste mogli još nešto da mi objasnite. U transkriptu stoji da ste rekli "Kasnije sam saznao da su oni došli da spriječe odvoz oružja iz policijske postaje jer su bili u strahu da oružje neće biti odveženo". Ko je došao da bi sprečio to odnošenje oružja iz policijske stanice?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Prema tvrdnji vođstva SDS-a, oni su došli i ti građani da to spreče, iako mi nismo ni očekivali napad na postaju. Ne znam zbog čega bi tisuću naoružanih građana napadalo policijsku postaju i tražilo oružje policijske postaje, ko je je normalno pripadalo formacijski toj postaji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da ste mogli da odbranite policijsku stanicu. Da li je došlo do borbi? Recite nam kako ste odbranili policijsku stanicu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Mi smo ispred policijske postaje postavili kordon policajaca, koji su branili masi da uđe u policijsku postaju. U tom momentu je, kroz masu naišao građanin Mesaroš Mato sa osobnim automobilom, na kojeg je masa revoltirano vikala, udarala mu po automobilu. Na teške muke je prošao kroz tu masu, jer je žurio pred svoju suprugu u dom zdravlja.

prevodioci: Mikrofon gospođe Uerc-Reclaf nije uključen.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Nije nam potrebno toliko detalja. Da li je neko povređen tokom ovog incidenta? Nema potrebe da ulazite u sve detalje.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Taj građanin, kad se vraćao ponovo sa automobilom kroz masu, vozilo mu je prevrnuto i on je ranjen i izboden i

stomak mu je prerezan, tako da su mu crijeva ispala na asfalt. Krajnjim naporima, spasili smo mu život.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se ovim nasilnim događajem sve okončalo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, nakon što smo povređenoga otpratili u bolnicu, ispred zgrade čelnici Srpske demokratske stranke držali su govore, koji su također grubo vrijeđali hrvatsku državu i hrvatski narod. Pozivali na nasilje, a masa kad se razilazila, ispalila je više stotina streljiva u zrak i tako remetila javni red i mir.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je u Slatini postojala kasarna JNA?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, postojala je, odmah uz policijsku postaju. Bila je udaljena nekih 50 metara.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Tokom ovog događaja i napada, da li je JNA u bilo kom trenutku intervenisala i pokušala da zaustavi tu masu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Taj put JNA nije intervenirala već 4. kolovoza (avgust) 1991. godine, kada nas je napala iz teškog naoružanja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Do toga ćemo doći kasnije. Vi ste rekli da je u to vreme policija u Slatini bila multietnička, dakle, da je bilo i Srba i Hrvata. Da li se sastav policije promenio nakon ovog događaja, koji ste upravo opisali?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Do tog događaja, u policijskoj postaji u Slatini bilo je 80, 85 posto Srba, a ostalo su bili Hrvati. Odmah nakon ovog događaja dio policajaca srpske nacionalnosti počeo je napuštati hrvatsku policiju, a Ministarstvo unutarnjih poslova je, normalno, na ta mjesta počelo popunjavati kadrove.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su srpski policajci dobrovoljno odlazili, ili su dobijali otkaze?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Potpuno dobrovoljno. Nitko nije dobio otkaz.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gde su ti policajci otišli? Šta su radili nakon odlaska?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U početku su odlazili svojim kućama, a kasnije, kad je počelo naoružavanje rezervista iz srpskog pučanstva, već od četvrtog mjeseca 1991. godine u pobunjenom području, onda su se svi redom priključili tim paravojnim formacijama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi primetili bilo šta u vezi sa naoružavanjem srpskog stanovništva?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Primjetili smo da, poglavito, kako sam rekao, već od četvrtog mjeseca 1991. godine je Srpska demokratska stranka, odnosno JNA, počela osposobljavati i naoružavati srpsko pučanstvo, odnosno rezerviste, koje je pozivala u vojarnje u Slatini i Našicama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su svi muškarci pozivani na obuku, ili samo Srbi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pozivani su samo Srbi, većinom oni koji su u bivšoj JNA prošli školu rezervnih oficira, dakle, stekli oficirski čin i oni, koji su mogli kasnije biti organizatori i zapovjedati postrojbama. Hrvat nije pozivan ni jedan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da ih je JNA takođe naoružavala Srbe. Šta ste primetili u vezi sa tim? Na koji način su ih naoružavali?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ti koji su završili obuku u vojarnama u Slatini i Našicama, odmah su sa naoružanjem odlazili u pobunjeno područje. U šestom mjesecu iz vojarnje Našice, policija je pratila, jer je takav nalog imala, konvoj od više od 40 kamiona natovarenih naoružanjem. Od Našica do Mikleuša. A dalje policija nije mogla ići, već samo magistralnom cestom. Nakon toga je konvoj JNA, sa naoružanjem otišao u pobunjeno područje, prema Voćinu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Samo da pojasnimo nešto. Da li je taj konvoj sa oružjem krenuo iz kasarne, ili od nekud drugde?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Iz kasarne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se uputio u neku drugu kasarnu, ili negde drugde, odnosno gde?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, on se uputio u pobunjeno područje, koje su kasnije okupirali Srbi, dakle u Voćin i prema lageru Sekulinci, gdje je to

naoružanje istovareno. Iste noći je počela podjela oružja srpskom pučanstvu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je to bilo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je bilo u šestom mjesecu 1991. godine. Jedan Srbin, koji nije htio primiti naoružanje, kad je pošao u Slatinu to prijaviti policiji, ubijen je kod groblja u Čeralijama. Policija iz Slatine je vršila očevid.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da je policija morala da prati taj konvoj sa naoružanjem i da ste samo mogli da ih pratite putem, a da nakon toga više to niste mogli da radite. Recite nam zašto.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ovaj konvoj je pratila policijska ophodnja iz Našica i ona je mogla to činiti samo do benzinske postaje u Miklešu, odakle vodi put na područje, koje je bilo kasnije okupirano. Djelatnici, koji su bili u toj ophodnji su kasnije nama dojavili da su ih pripadnici JNA tamo zaustavili i naredili da dalje ne mogu vršiti pratnju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi videli kako se konvoj vraća?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja nisam vidio da se konvoj vraća. Međutim, vidio sam izvješće, koje govori da se konvoj vratio istog dana predveče i da je tovar ostao gore na području, koje je bilo obuhvaćeno pobunom.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Zamolila bih poslužitelja da svedoku pokaže dokaz 327, tabulator 13.

SUDIJA MEJ: Šta je to? Da li je ovo dokaz?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ovo je dokaz, koji smo već koristili sa svedokom C-037, a ovom svedoku ću postaviti samo nekoliko dodatnih pitanja, na koja prethodni svedok nije mogao da odgovori.

SUDIJA MEJ: S obzirom na logistiku, vrlo nam je teško doći do određenog dokumenta, budući da imamo debele registratore. Dakle, teško je da dođemo do njih te su nam, u stvari, potrebne kopije, ukoliko ćete se vi ponovo pozivati na te dokumente. Recite nam, ako sam dobro shvatio, da li se to nalazi u ovom novom registratoru?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, u novom registratoru.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC UERC-RECLAF: To se nalazi u ovom registratoru, sa dokumentima ovog svedoka i koristi se broj koji mu je sada dat.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak jedan. Vi ste ponovo naveli ovaj dokaz i onda će, nakon izvesnog vremena, to biti uklonjeno iz ovog registratora i prebaci će se u registrator ovog svedoka. Sada možete da nastavite.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, da li su vam poznati ovi dokumenti? Da li ste ih ikada ranije videli?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, poznati su mi ovi dokumenti. Oni su pronađeni u zapovjedništvu paravojnih postrojbi na Zvečevu i to nakon što su se postrojbe povukle 12. na 13. odnosno 14. prosinca (decembar) 1991. godine. Tamo su pronađeni ti i drugi dokumenti, a oni označavaju sve postrojbe i ustroj takozvane Teritorijalne obrane Papučkog odreda i nižih postrojbi u okviru tog odreda.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da ovo obesmišljavanje, sa ovim dokaznim predmetima je zaista prešlo liniju apsurdna. Ovde želi da se uvede, kao dokazni predmet dokument, koji je napravljen u policijskoj Upravi virovitičko-podravске treće policijske postaje hrvatskih vlasti i nosi naslov "Popis pripadnika srboterorističkih postrojbi". To nije nikakav dokument, niti se kao takav može tretirati, niti je dokument o popisu 'pripadnika srboterorističkih postrojbi' mogao biti nađen na nekakvim, eto, mestima gde su ih ostavili ti četnici, o kojima on govori.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, možete vaš komentar da iznesete prilikom unakrsnog ispitivanja. Mi smo se već ranije bavili pitanjem vezanim za dokumenta. U stvari, bavili smo se čak ovim konkretnim dokumentom, odnosno registratorom, kada je tu bio prošli svedok. Mi smo odlučili da ćemo prihvatiti dokumente, koji, u stvari predstavljaju informacije iz druge ruke. Odlučili smo koju ćemo im težinu dati. Ono što vi izgleda želite da kažete u vezi sa ovim dokumentom jeste da se ovaj dokument odnosi na neke srboterorističke jedinice. Jeste li to hteli da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, pa zar vam nije jasno da takav dokument nije mogao da se nađe ni u kakvoj srpskoj kancelariji, kako to svedok kaže i želi da ga uvede ovde? Zar ne vidite da je to dokument policije Hrvatske? Uostalom, ovo nije nikakav dokument. Čak i policijski dokument morao bi da ima datum i morao bi da ima potpis. Ovo nije nikakav dokument, ovo su jednostavno dva parčeta hartije.

SUDIJA MEJ: U redu. Dakle, osporava se autentičnost ovog dokumenta. Ovaj dokument je, naravno, već prihvaćen i uveden preko prošlog svedoka. Nemojte me prekidati. Dakle, već je uveden. Gospođo Uerc-Reclaf, čuli ste šta se osporava, na vama je sada da se pozabavite tim pitanjem. Kaže se da se očigledno radi o hrvatskom dokumentu, da se to vidi iz zaglavlja i da nam to možda neće biti baš korisno.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja nameravam da o ovom dokumentu porazgovaram sa svedokom, budući da se on bavio tim dokumentom.

SUDIJA MEJ: Izvolite, da čujemo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, vi ste rekli da su ovi dokumenti bili pronađeni u Zvečevu i rekli ste da je to bilo posle povlačenja. Recite nam kada su ti dokumenti pronađeni? Koje godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa evo, da otklonim ovu dilemu. Ova prva dva lista papira su samo popis dokumenata i postrojbi, a ostalo su fotokopije originalnih dokumenata. Dakle, istina da je ovo popis, koji je sačinila policija, a ovo sve drugo su originali, odnosno fotokopije. Ti i brojni drugi dokumenti pronađeni su, kao što sam rekao, u zapovjedništvu na Zvečevu, nakon što je, kad je to područje stavljeno pod kontrolu hrvatske vojske. Iz ovoga je jasno vidljiv ustroj Papučkog odreda i svih drugih postrojbi, sa konkretnim dužnostima, imenima i prezimenima, tipovima i brojem naoružanja. Pored ovih dokumenata, rekao sam, pronađeni su još i brojni drugi. Da kažem i to, zapovjedništvo i taj kompletni rekreacioni centar, kad su se te postrojbe povlačile, je zapaljen i potpuno uništen.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je pronašao te dokumente, policija ili neki drugi organ?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pronašli su ih pripadnici hrvatske vojske, pa su ih kasnije dostavili policiji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jeste li vi, kao pripadnik policije, trebali da predate te dokumente? Što ste, zapravo, s njima učinili?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ti svi dokumenti su uz prijave, koje su dostavljene Okružnom javnom tužilaštvu i Vojnom tužilaštvu, dostavljeni kao prilozi prijava.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li na osnovu prve dve stranice da vidite ko ih je sastavio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne mogu vidjeti jer nema potpisa. Vjerojatno netko u Trećoj policijskoj postaji, neko ko se kasnije bavio obradom ovog predmeta i dostavljao dokumente Ministarstvu unutarnjih poslova, odnosno Tribunalu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ako pogledate, zatim, dokumente koji slijeđe, videćete da svi imaju pečat, hrvatski pečat. Da li znate ko ga je stavio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pečat je stavio djelatnik, koji je kompletirao predmete, a stavljen je iz razloga toga da potvrdi vjerodostojnost, jer se radi o fotokopijama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Spomenuli ste Zvečevo. Kakva je to lokacija? Da li je tamo bio neki štab? Da li je ono pripadalo JNA? Šta je to bilo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Lokacija "Zvečevo" je kompleks hotela, koji je bio u vlasništvu poduzeća "Rade Končar" iz Zagreba, sa ostalim sadržajima za sport i rekreaciju. Pripadnici paravojnih postrojbi i Papučki odred su ga zauzeli i tamo osnovali svoje zapovjedništvo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada kažete "paravojne postrojbe", na šta tačno mislite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Mislimo na Papučki odred, koji je ustrojen po ugledu na 12. slavonsku udarnu brigadu, koja je tu ratovala za vrijeme Drugog svjetskog rata. Zatim na sve ove niže postrojbe, koje su bile u okviru Papučkog odreda i koje su činile tu, takozvanu Teritorijalnu obranu, a koja to nije bila jer Republika Hrvatska je imala svoju teritorijalnu obranu i ustroj, koga je naslijedila iz bivše Jugoslavije, a čije oružje je oduzela JNA, jer je to oružje bilo u skladištima JNA, i dala ga pobunjenim Srbima.

SUDIJA MEJ: Gde možemo naći štab na Zvečevu?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Moliću poslužitelja da mi pomogne, pa da pokažemo svedoku jednu kartu. Reč je o dokaznom predmetu broj C338.

SUDIJA MEJ: Dokazni predmet 325.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Stavite kartu na grafoskop da bi nam svedok pokazao gde se nalazi Zvečevo. Gledajte kartu, a ne ekran gospodine. Časni Sude, svedok pokazuje prstom mesto, koje nas zanima.

SUDIJA MEJ: Na karti piše da je to Novo Zvečevo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da. Gospodine svedoče, molim vas da nam pokažete gde se Voćin nalazi, kad već imamo kartu na grafoskopu. Hvala. Kolika je udaljenost između Zvečeva i Voćina, otprilike?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Oko 15 kilometara.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, više nam ne treba karta. Gospodine svedoče, sećate li se kada je Zvečevo postalo štab srpske Teritorijalne obrane?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Cijelo vrijeme dok je to područje bilo pod kontrolom pobunjenih Srba, Zvečevo je bilo centar komande zapovjedništva. Sve, dakle, do 14. prosinca 1991. godine, dok nije stavljeno pod kontrolu hrvatske vojske. A inače, to područje je bilo pod privremenom okupacijom od 18. kolovoza (avgust) 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ne trebaju nam detalji u vezi strukture Teritorijalne obrane, jer za to nemamo vremena. Htela bih da se osvrnem na nekoliko dokumenata iz ovog dokaznog predmeta. Prvi nosi broj 57 i tako je i označen.

SUDIJA MEJ: Gospođo Uerc-Reclaf, mogu li prvo da ga pročitam. Ovo moramo da obavimo na uredan način. Vi prvo morate nama da ih prikažete. Recite nam ukoliko želite da pogledamo ovaj registrator.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, tako je, a na vrhu se nalazi i indeks, odnosno sadržaj s brojevima, a i sam sadržaj ima broj.

SUDIJA KVON: Takozvani broj priloga.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da. Naći ćete iste brojeve u dokumentima, za prevod i za original na BHS-u. Ako sledite brojeve, koji su napisani na vrhu stranice videćete...

SUDIJA MEJ: Da, to vidimo, ali svaki put kada uvodite novu grupu dokumenata, novi registrator, moramo se zadržati taj dokument ne numeriše. Tužilaštvo ima svoje numeričke oznake, ali one Pretresnom veću nisu korisne. Možda su korisne vama da se snađete. Međutim, kada se dokument uvede kao dokazni predmet, onda treba koristiti sudsku oznaku. Nama sada treba broj dokaznog predmeta, za ovaj dokument.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Sekretar kaže da je ovaj dokument već dobio broj, ako je tako, onda sam zbunjen. A kad je to bilo?

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Možete li, molim vas, da nam objasnite situaciju?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, o ovom dokumentu je bilo reči sa svedokom C-037 i tom prilikom je dokument dobio broj dokaznog predmeta i to 372, tabulator 13.

SUDIJA KVON: Dokument 327.

SUDIJA MEJ: Da, s tim smo dokumentom gotovi.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Tako je. On sadrži čitav niz dokumenata i svaki od tih dokumenata ima svoj broj, koji se poklapa sa oznakom na vrhu dokumenta. Kada kažem broj 57, ili 58, mislim na redosled, kojim se pojavljuje taj dokument unutar čitavog dokaznog predmeta. To nije novi odkazni predmet, niti novi dokazni broj, samo pomoć vama da se snađete u ovom obimnom dokumentu.

SUDIJA MEJ: Dakle, sve ovo predstavlja dokazni predmet 372, tabulator 13?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, tako je.

SUDIJA MEJ: U redu, sada shvatam. Pre nego što počnete da radite s ovim dokaznim predmetom, objasnite nam, molim vas, koji je vaš cilj? Šta s time želite postići, kako bismo vas lakše pratili?

TUŽILAC UERC-RECLAF: U redu. Časni Sude, na popisu gde je indeks, tu se kaže "Komanda jedinice i pripadnici zvečevske jedinice". Pod brojem 57. To je engleski prevod indeksa.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja ne mogu naći dokument broj 57, na primer.

SUDIJA MEJ: Naći ćete ga, samo idite redom kroz registrator, pa ćete doći i do tog dokumenta.

TUŽILAC UERC-RECLAF: On se nalazi iza jednog dugačkog popisa imena.

SUDIJA MEJ: Dobro, mi smo još na početku ovog predmeta, ali treba stvari razjasniti. Nas zbunjuje ako nam kažete da se ovo uvodi kroz gospodina Matovinu ako je već uvedeno, ako je ovo jedan stari dokazni predmet. Tako da vas molimo svaki put kada se pozivate na već uvedene dokazne predmete, da kažete broj na početku vaše intervencije u vezi s tim. Mi smo u ranijim fazam ovog predmeta imali takozvane tabulatore, odnosno markice, kojima su pojedini dokumenti označeni unutar dokaznog predmeta. Ovo je vrlo teško ovako kako jeste. Ako biste mogli imati stranice, koje dele dokumente, neku vrstu tabulatora, onda će nam biti daleko lakše da se snađemo. I kao što sam rekao, ako već postoji dokazni predmet i kao takav on ima svoj broj onda nam ga, molim vas, i kažite. Gospodine Kej, jeste li našli dokument?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Jesam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine svedoče, ako sada pogledate dokument broj 57, videćete da se radi o opštinskom štabu Slavonska Požega, odred Zvečevo i kaže se u prilogu dopisa "Dostavljam vam spisak boraca odreda opštinskog štaba TO Slavonska Požega, pomoćnog tehničkog objekta Zvečevo". Znete li ko je ovo potpisao za komandanta?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U potpisu je komandant Munja, a ovdje na spisku je označen kao komandant Lukić Borivoje, kapetan I klase.

SUDIJA KVON: Gospodine svedoče, da li prepoznajete ime zato što gledate verziju na BHS-u?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Na temelju potpisa propratnog dokumenta ne, ali međutim ovaj dokument jasno govori da je i popratni dokument i cijeli dokument potpisala ista osoba.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Mislite na spisak, koji je u prilogu tog dokumenta, koji je također potpisan, ili na nešto drugo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, na spisku je isti potpis, kao i na propratnom dopisu.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, svedok se poziva na spisak, koji je u prilogu ovog propratnog pisma.

SUDIJA MEJ: Da, u redu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Znete li ko je "Munja" i je li to vlastito ime?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je pseudonim, a ja mislim da se pod tim imenom krije komandant Lukić Borivoje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zašto to mislite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa mislim da se kroz ostale spise, mada je prošlo već 11 godina od toga, taj pseudonim povlačio. Međutim, u jednim drugim dokumentima smo pronašli da se i Veljko Vukelić potpisivao sa tim pseudonimom "Munja".

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A jeste li vi u to vreme znali da je i gospodin Vukelić delovao pod pseudonimom "Munja"? Kako ste uopšte saznali za to?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa to se kasnije vidjelo iz brojnih izjava svjedoka, koji su to pominjali, nakon što je to područje stavljeno pod kontrolu hrvatskih vlasti i kad se vršila obrada tog cijelog slučaja oružane pobune. Onda su svjedoci u svojim izjavama spominjali i Veljka Vukelića koji se isto

nalazio u dokumentima. On je bio jedan od čelnika Srpske demokratske stranke za Zapadnu Slavoniju.

SUDIJA KVON: Gospođo Uerc-Reclaf, mislim da sam našao ime "Munja", na stranici 12 od 17, u engleskoj verziji. Video sam to isto ime i u BHS verziji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine svedoče, gledajući ovaj popis boraca, vidimo da je prva navedena osoba komandant Borivoje Lukić, kapetan I klase. Je li to onaj isti kapetan Lukić o kome ste malopre govorili?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, da, to je kapetan koji je zapovjedao odredom Zvečevo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio Boro Lukić? Da li je bio pripadnik JNA? Je li bio meštatinin? Recite nam nešto o njemu.
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: On je bio rodom iz Voćina. Prije rata radio je kao bravar, šef održavanja strojeva u poduzeću "Gaj" u Slatini. Završio je školu rezervnih oficira i imao je čin kapetana I klase.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Je li bio član SDS-a?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: On se odmah, u prvim danima priključio Srpskoj demokratskoj stranci.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ga lično poznajete?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, više godina sam s njim radio u poduzeću "Gaj" i znam ga osobno iz, rekao bih, dnevnih kontakata.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakav je bio njegov stav prema Hrvatima?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: On je bio ortodoksan, netolerantan. On je zapravo među prvima otišao iz Slatine najprije na lager Sekulinci, gdje je postojala infrastruktura za obuku rezervnog sastava vojske. To smo znali, jer ga duže vremena nije bilo u gradu. Kako je god koji rezervista odlazio govorilo se, znalo se zapravo, da odlazi u njegov odred.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada ste dobili informaciju da je on njihov komandir? Da li ste to znali već tada, ili ste saznali iz ovih dokumenata?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Znali smo to odmah kad je on otišao, jer se još u to vrijeme, mislim da je to bilo u petom mjesecu 1991. godine, u to

vrijeme se još komuniciralo sa tim područjem, koje je kasnije bilo pod privremenom okupacijom. Tako da smo saznali da on gore obučava, kako se govorilo, Teritorijalnu obranu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovi drugi ljudi, koji se na ovom spisku navode kao borci, koji je u prilogu dokumenta o kojem raspravljamo, jeste li znali u to vrijeme da su oni na tim položajima? Možete li da nam potvrdite da li je ovo ispravan prikaz strukture TO?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, to je ispravan prikaz strukture Teritorijalne obrane. Za neke ljude smo znali, za neke se to obistinilo nakon što su dokumenti pronađeni. Jedan veliki broj ljudi sa ovog spiska poznajem i osobno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada bih želela da pređemo na poslednji dokument, koji je u ovom skupu dokumenata, pod brojem 57. Ako pređete nekoliko strana, doći ćete do stranice, koja nosi naslov 5. novembar 1991. godine.

SUDIJA MEJ: U prilogu broj 57?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Izvinjavam se, zapravo je to u dokumentu 58. Ja sam ga stavila na pogrešno mesto u mojoj verziji. Dakle, dokument pod brojem 58. Gospodine Matovina, ovaj dokument je datiran na 5. novembar 1991. godine i koga je potpisao Munja. Na njemu se nalazi tekst, ispisan rukom, gde se kaže da se pod nadimkom Munja skriva Veljko Vukelić. Zna li kako je došlo do toga da se ovaj rukom pisani tekst nađe u dokumentu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je ono o čemu sam govorio, da sam negdje na dokumentima vidio takvu oznaku. Vjerojatno je to dopisao netko od djelatnika, jer više djelatnika je kompletiralo ovaj predmet, kad su iz razgovora sa svjedocima, sa onima koji su sudjelovali u oružanoj pobuni, saznali da se iza Munje krije ime Veljko Vukelić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dakle, ovo je napisao, ako vas dobro razumem, neki hrvatski policajac. Dakle, ova primedba nije bila na originalu, kad je pronađen?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, to je napisano nakon ovih saznanja, koja su prikupljena.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Je li Veljko Vukelić iz Slatine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, on je isto iz Slatine. Bio je sekretar komiteta Saveza komunista, a pred rat je bio sekretar za Narodnu odbranu u Slatini.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakva su bila zaduženja sekretara Narodne obrane? Šta su ona uključivala?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa u Sekretarijatu narodne odbrane vodi se evidencija svih vojnih obveznika, upućuju se novaci na služenje vojnog roka, pozivaju se rezervisti na dodatnu obuku, šalju se kandidati u školu rezervnih oficira. Dakle, ima se kompletan uvid, odnosno vode se kompletni poslovi, civilni poslovi odbrane.

SUDIJA MEJ: E sada je pola, vreme je za pauzu. Prekinućemo sa radom na dvadeset minuta. Gospodine Matovina, molim vas da imate na umu da ne smete ni sa kim da razgovarate o svom svedočenju za vreme pauze, dok se ono ne završi, što se odnosi i na članove Tužilaštva. Molim vas da budete ponovo u sudnici za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospođo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala. Gospodine, pre pauze razgovarali smo o gospodinu Vukeliću, odnosno o njegovom položaju sekretara narodne odbrane u Slatini. Kao sekretar, da li je on morao blisko da saraduje sa JNA?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: On je bio vrlo blizak JNA i s njima je tijesno saradivao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zbog svog položaja? Šta ste hteli da kažete? Da li su dužnosti sekretara Narodne odbrane obuhvatale i suradnju sa JNA? Da ili ne?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, upravo su te dužnosti obuhvaćale suradnju. Koliko sam ja video, bio je vrlo blizak i ta suradnja je bila, rekao bih, dnevna.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li bi sekretar za narodnu odbranu u nekoj opštini, tokom obavljanja svoje dužnosti imao poslovne odnose sa organima na saveznom, ili na republičkom nivou?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Sekretar je imao isključivo odnose na nivou republike, a preko republičkih organa dobijao je direktive od saveznih organa. Provodio zapravo politiku Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste rekli da je gospodin Vukelić pre rata bio na položaju sekretara. Da li vam je poznato kada je on otišao sa tog položaja?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ja mislim da je on taj položaj napustio negdje u četvrtom mjesecu 1991. godine, odmah u prvim danima oružane pobune, odnosno naoružavanja srpskog pučanstva.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate na kom je položaju bio nakon što je napustio Slatinu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne znam. Znam da je otišao u zapadnu Slavoniju i da je bio jedan od čelnika Srpske demokratske stranke, koja je vodila sve ove poslove oko naoružavanja pučanstva, ustroja postrojbi i kompletno oružane pobune.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Onaj dokument o kome smo razgovarali, na kome se nalazi napomena pisana rukom, u vezi gospodina Vukelića, kao što smo videli, to je dokument iz Opštinskog štaba Slavonska Požega. Da li se Zvečevo nalazi u opštini Slavonska Požega?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, ono teritorijalno pripada Slavonskoj Požegi, ali je prostorno, odnosno geografski je to cijelo područje i komunikacijski povezano.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, htela bih da vam približim ove geografske podatke. Mi imamo ovde kartu opštine. Imamo primerke za sve, ali je problem u tome što smo je smanjili, kako bi se jasno videla čitava opština. Treba vam dobar vid da biste videli sva mesta na ovoj fotokopiji. Naravno, mi imamo veliku kartu ovde u sudnici i mi ćemo vam dostaviti primerke te velike karte, ali nemamo još uvek dovoljno primeraka. Za sada imamo samo

ovu malu kartu, kako biste videli opštinu.

SUDIJA MEJ: U redu, možete nam to podeliti i molim da se odredi dokazni broj. Tu se, dakle, vide i Hrvatska i Bosna i Hercegovina?

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva 333.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Mislim da bi poslužitelj ovu veliku kartu mogao da stavi na grafoskop. Ja mogu da je savijem kako bi se video deo, koji nas zanima. Gospodine svedoče, možete li nam, molim vas, pokazati ove dve opštine o kojima smo govorili? Dakle, pokažite nam Slatinu i Požegu. Molim vas da nam pokažete to na karti, a ne na ekranu. Svedok pokazuje opštinu Požega. Molim vas da malo spustite kartu. A sada svedok pokazuje opštinu Slatina. Molim da se karta malo fokusira kako bismo jasnije mogli da vidimo ove dve opštine. Dakle, molim da se fokusiraju te dve opštine. Molim vas da nam sada pokažete, u redu, hvala. Molim vas da nam sada pokažete Zvečevo. Gde se nalazilo Zvečevo? Zvečevo, o kome smo govorili. Svedok pokazuje da se Zvečevo nalazi maltene na granici između te dve opštine. A sada, molim vas da nam pokažete Voćin. Svedok je sada pokazao Voćin. Takođe ste spomenuli i Sekulince. Da li biste mogli da nam na karti pokažete to mesto? U redu, hvala vam, to je dovoljno. Gospodine, kada je reč o Sekulincima, da li vam je poznato šta se u Sekulincima nalazilo tokom rata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Tokom rata i za vrijeme privremene okupacije tog područja na tom lageru Sekulinci nalazio se logor kroz kojeg su prošle desetine Hrvata, koji su bili tamo mučeni, maltretirani. Dvojica su ubijeni i njihovi leševi su pronađeni na otvorenom prostoru.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kako to znate? Koje informacije imate o tome?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Postoje izjave svjedoka, koji su tamo bili mučeni, držani na desetke dana i po dva mjeseca. Ima izjava jedne svjedokinje, koja je bila dva i po mjeseca u metalnom kontejneru, gdje je mučena i više puta silovana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste do tih informacija došli kao policajac? Da li ste bili uključeni u istragu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, kroz obavljanje obavijesnih razgovora

sa ljudima, koji su prošli te logore i koji su uspjeli živi doći na slobodno područje. Ima nekoliko ljudi, koji su tijekom te privremene okupacije razmjenjeni za osobe, koje su tražene sa područja, koje je bilo pod kontrolom hrvatskih vlasti. Radilo se uglavnom o rodbini visokih zapovjednika, za koje su onda zauzvrat davali te ljude, koji su bili utamničeni u lageru Sekulinci.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je postojao ovaj logor Sekulinci?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Odmah od prvih dana okupacije područja, dakle, od 18. kolovoza (avgust) 1991. godine pa sve dok područje nije stavljeno pod kontrolu hrvatskih vlasti. Njegov zapovjednik je bio Miščević Zoran.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kada ste vi razgovarali sa svjedocima i kada ste sproveli istragu? U kom vremenskom periodu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa još, još tijekom dok područje nije bilo pod kontrolom hrvatske države, kad smo razgovarali sa osobama, koje su došle sa područja Vočina, koje su razmjenjene. Nakon što je područje oslobođeno, onda su gotovo svi sudionici, koji su preživjeli dali svoje iskaze, koje postoje u predmetu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ako sam vas dobro shvatila, to je bilo decembra 1991. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U decembru 1991. godine, ali i ranije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih da se sada vratim na onaj dokument o kome smo govorili, tačnije na dokumente pod brojem 58. To je spisak dobrovoljaca Srpske radikalne stranke, koji idu na odsustvo. To je dokument od 9. decembra 1991. godine.

SUDIJA KVON – PITANJE: Vežano za sažetak dokaza, o kom paragrafu se radi?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Radi se o paragrafu 21 i 22. Dakle, to se odnosi na formacije teritorijalne odbrane, a govorimo o Papučkom odredu.

SUDIJA KVON: Dakle, nismo stigli do paragrafa 29, a o tome je svjedok upravo govorio, o Sekulincima.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Sada govorimo o formacijama teritorijalne odbrane

od paragrafa 20 do 23.

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, ovaj spisak dobrovoljaca Srpske radikalne stranke je potpisala osoba po imenu Rajko Bojčić. Da li vi poznajete tu osobu i da li znate na kom položaju je bio tokom rata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Osobno poznajem Rajka Bojčića. On je bio pomoćnik Lukić Bore. Ovdje je potpisan kao komandant Općinskog štaba teritorijalne odbrane. Inače je po zanimanju bio nastavnik. Radio je u Slatini. Odmah u prvim danima oružane pobune otišao je na područje gdje su formirane postrojbe takozvane teritorijalne obrane i bio je pomoćnik Lukić Bore, komandanta odreda.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi znali da se dobrovoljci Srpske radikalne stranke u stvari nalaze na području Podravske Slatine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To smo saznali pod kraj, odnosno u drugoj polovici desetog mjeseca 1991. godine, kad su sa okupiranog područja neke osobe razmjenjene, odnosno u postupku razmjene. Došli su iz Voćina u Slatinu. Radilo se o Hrvatima, koji su gore ostali, kad je područje bilo odsječeno od Slatine i ovog dijela, gdje su vlast imali hrvatska država i hrvatski organi. Te osobe su nam potvrdile da su pred kraj desetog mjeseca gore u Voćin došli dobrovoljci Srpske radikalne stranke, takozvani Beli orlovi, njih 300 do 400. U nekim iskazima se spominje čak 600. Međutim, više osoba je potvrdilo da se radilo o brojcima oko 300 do 400 tih dobrovoljaca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi lično videli kako ti dobrovoljci dolaze, odlaze, ili nešto između tog perioda?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, to je bilo 25 kilometara od Slatine. Mi nismo imali uvida u to područje. Međutim, očevici su potvrdili da su ti dobrovoljci pred kraj okupacije tog područja sa šest autobusa napustili područja, a njih oko 80 je ostalo. Oni su zadnji otišli, kad je onaj najveći masakr napravljen u Voćinu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li vam je poznato, da li su tamo bile druge dobrovoljačke grupe, osim ove Srpske radikalne stranke? Dakle, da li su se i neke druge dobrovoljačke grupe nalazile u Podravskoj Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Za druge grupe ne znam osim za ovu, za

koju postoji, evo, i djelomičan popis, koji je pronađen, sa ovim ostalim dokumentima, u zapovjedništvu na Zvečevu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kao poslednji dokument iz ovog dokaznog predmeta htela bih da pogledamo dokument, koji nosi oznaku dodatak 60. Gospodine, zamolila bih vas da pogledate potpis na ovom dokumentu. Da li nam možete reći ko je potpisao ovaj dokument, ko je ta osoba i na kom položaju se nalazila?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U potpisu je komandant područnog štaba teritorijalne odbrane. Prema onim drugim potpisima, mislim da je to potpis Bore Radosavljevića, koji je također bio jedan od čelnika SDS-a i u vrhu vojnog ustroja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio profesionalni vojnik?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, on je isto bio rezervni oficir JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, završili smo sa ovim dokumentom. Nemam daljih pitanja za svedoka, u vezi sa ovim dokumentom. Kada budete proučavali dodatak 62, videćete da se u jednom od ovih dokumenata pominje puno ime osobe, o kojoj smo sada govorili, odnosno ime Bore Radosavljevića. Uz pomoć poslužitelja htela bih sa svedokom da porazgovaram o jednom dokumentu, koji nije uveden do sada u dokazne predmete. Radi se o dokumentu 2775, tabulator 2 u registratoru.

SUDIJA MEJ: Kako ćemo obeležiti ove ostale dokaze? Da li imate još 10 dokaznih predmeta?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da.

SUDIJA MEJ: Da li želite da nose poseban broj, a onda različite tabulatore?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da.

SUDIJA MEJ: U redu, sledeći broj.

sekretar: To će da bude dokazni predmet Tužilaštva 334.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, ovo je službena zabeleška poli-

cijske uprave virovitičko-podravske. Tu se navode nekoliko dokumenata. Ako pogledate zadnja dva dokumenta, videćete da se tu spominje spisak dobrovoljaca iz Srbije. I te dokumente su potpisali policajci. Da li vam je poznato da li su ti policajci radili u policijskoj stanici i bavili se upravo ovim pitanjima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, u potpisu su policijski službenici Miroslav Gumbarević i zapovjednik Mirko Kostelac. Ovaj prvi bavi se tim predmetom od početka, a spisak sadrži pregled svih dokumenata koji su dostavljeni istražiteljima ovog Tribunala. Nosi datum 22. februar 2001. godine, kad ja više nisam radio u policiji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Časni Sude, mi smo, u stvari, ovo samo predočili, kako bi se znalo kako smo došli do ovog dokumenta. Htela bih da sada pređem na sledeći dokument. Radi se o dokumentu tužilaštva C4328 i to je pod tabulatorom 3 u registratoru. Gospodine, ovo je izveštaj štaba TO zapadna Slavonija i ja bih htela da pogledate one delove, koji se odnose na Podravsku Slatinu. Tu vidimo ime i Bore Radosavljevića, koga ste već spomenuli, a nalazi se i ime jedne druge osobe. Možete li nam reći koje je tačno ime te osobe?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ime druge osobe je Keleuva Dragomir. To je bivši djelatnik Sekretarijata narodne odbrane u Slatini, koji je također u prvim danima otišao na pobunjeno područje i gore je obavljao značajne dužnosti. Evo vidi se ovdje, komandant bataljona. Inače je bio stručnjak za komunikacije, za radio uređaje i veze.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala vam. To bi bilo sve u vezi sa ovim dokumentom. Da, ovaj dokument je deo registratora. Gospodine, da li poznajete čoveka po imenu Trbojević?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ne poznam. Međutim, radi se o pukovniku JNA, koji je na pobunjeno područje došao iz Novog Sada, još sa izvjesnim oficijom Simićem, a koji je trebao učvrstiti odbranu i kao stručnjak za vojna pitanja ojačati vojnu komponentu u postrojbama, koje su gore bile formirane.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A koje informacije ste dobili u vezi sa tim? Kako ste to saznali?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Isto kroz obavijesne razgovore, od ljudi iz Voćina, koji osobno poznaju pukovnika Trbojevića, jer je on rodom, gore sa tih prostora.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, na samom početku svedočenja, vi ste rekli da je JNA napala policijsku stanicu u Slatini. Recite nam, kada se to desilo i šta se desilo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa taj drugi napad na policijsku postaju u Slatini desio se 4. kolovoza (avgust) 1991. godine, oko 23.00, kad je JNA iz vojarnje, koja je 50 metara daleko od postaje, iz teškog naoružanja, iz dva oklopna vozila "BOV", otvorila vatru na policijsku postaju i to na prostorije u kojima je vršena primopredaja dužnosti. Međutim, taj put je primopredaja izvršena nešto ranije i srećom, srećom je izbegnuta katastrofa, jer bi bilo više desetaka mrtvih policajaca, da se primopredaja obavljala u to vrijeme.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su policajci isprovocirali ovaj napad JNA? Da li su oni nešto učinili pre toga što je moglo isprovocirati JNA?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Napad nije isprovociran. Napad nije bio ni očekivan, iako su danima cijevi oklopnih vozila iz vojarnje bile uperene prema policijskoj postaji. Policajci su iz postaje otišli na svoje redovite preventivne dužnosti u grad, a sa obližnjeg brda, koje su već tada kontrolirali pobunjenici, ispaljeno je više granata prema policijskoj postaji i vojarni. Tako da je u stvari na taj način napad isprovociran. Napad je bio točno isplaniran u 23 sata, kad se vrši primopredaja i kad u postaji ima najviše policajaca. Jedan policajac Pintarić Josip teško je...

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Matovina, o tome smo već čuli. Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Samo da pojasnim nešto. Vi ste rekli da se sa obližnjeg brda pućalo na policijsku stanicu i na kasarnu. A ko je to radio, Hrvati?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, to su radili pobunjeni Srbi, koji su otišli na to područje. Kasnije smo došli točno do imena ljudi, koji su to učinili, jer su neki od njih...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Nisu nam potrebni svi ti detalji. Hvala vam. Da li je JNA ikada preuzela Slatinu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, nikada nije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A šta se desilo sa kasarnom JNA u Slatini?

Da li su u nekom trenutku Hrvati preuzeli tu kasarnu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nakon ovog događaja postalo je jasno da JNA nema dobre namjere prema policiji i prema ljudima u gradu, u kojem su do tada živjeli bez ikakvih problema. Od strane pripadnika hrvatske vojske, nakon nekoliko dana uslijedila je blokada vojarnje i 16. rujna (septembar) vojarna je predana hrvatskoj vojsci bez borbi, bez bilo kakvog povređivanja, na miran način.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se onda JNA povukla iz kasarne u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa pripadnici JNA, koji su služili vojni rok, pušteni su kućama, a časnici su također pušteni. Čak se jedan drugi dan vratio, rekao je da je zaboravio svoj pištolj, kojeg je tražio u vojarni. Nakon tog datuma u Slatini više nije bilo JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja htela bih svedoku ponovo da predočim dokaz 338, dakle, kartu sa crvenom zonom. Gospodine, ovaj deo karte koji je obeležen crvenom bojom, da li to predstavlja teritoriju nad kojom su Srbi imali kontrolu tokom rata?

SUDIJA KVON: Gospodo Uerc-Reclaf, mislimo da to nije dokument 338.

sekretar: Radi se o dokumentu 326, tabulator 2.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Izvinjavam se. Gospodine, dakle, ako pogledate ovo područje obeleženo crvenom bojom, da li to predstavlja teritoriju koju su kontrolisali Srbi tokom rata u određenom vremenskom periodu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Područje je dobro označeno na karti. To je to područje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kako su Srbi zauzeli ovu teritoriju? Da li su je zauzeli borbom?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, oni nakon što su izvršili naoružanje pučanstva, nakon što su osigurali vojni ustroj, postavili su barikade na svim prilaznim putevima, koji vode prema tom području i jednostavno više nisu dozvolili da tu funkcioniraju institucije hrvatske vlasti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jesu li hrvatske vlasti pokušale silom da

povrate tu teritoriju?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U periodu, dok je područje bilo pod privremenom okupacijom, bilo je više inicijativa hrvatskih vlasti da se područje mirno integrira u ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske. Određeni ljudi su odlazili tamo, dostavljane su poruke i na sve načine se nastojalo da se problem riješi mirnim putem. Međutim, pobunjeni Srbi nisu nikako na to pristali iako je bilo saznanja da je jedan dio pučanstva, jedan veći dio na to i pristajao. Međutim, militantne skupine i vojni ustroj to nije nikako dozvolio. Tako da nakon izvršenih masakara u Četekovcu i Voćinu i nakon svih zločina, koje su počinili 12. na 13. prosinca (decembar) 1991. godine, te postrojbe su prisiljavale i prisilile pučanstvo i zajedno sa pučanstvom su se povukle sa tog područja, do crte Požega - Kamensko - Pakrac, gdje je nakon toga uspostavljena UNPA (United Nations Protected Area) zona. Na ovom području koje je išlo prema Pakracu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovde ću vas zaustaviti, da bismo pogledali dokazni predmet C2685, tabulator 4.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva 334.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Matovina, ovo je istražni dokument o masakru u Četekovcu, koji ste upravo spomenuli. Htela bih da se osvrnem na neke detalje iz ovog dokumenta. Da li ste se vi lično bavili s incidentima u Četekovcu, Balincima i Čojlugu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, osobno sam koordinirao rad djelatnika koji su radili na prikupljanju obavijesti i dokaza o ovom prvom velikom masakru, koji je izvršen odmah na početku pobune djela srpskog pučanstva. Bio sam i na licu mjesta masakra, vidio sam žrtve, sudjelovao u izvlačenju i u kompletiranju ovog predmeta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su Četekovac, Balinci i Čojlug bila hrvatska sela?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Četekovac je bilo čisto hrvatsko selo, a u Čojlugu i u Balincima živjelo je mješano stanovništvo. Inače, sva tri sela su gotovo spojena i nalaze se na cesti koja vodi prema Voćinu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada se dogodio masakr?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Masakr se dogodio 4. rujna (septembar)

1991. godine, oko devet sati, u sva tri ova sela.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jesu li se u ovim selima nalazile hrvatske vojne snage?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ovdje su bili isključivo civili. Od ubijenih, dva su policajca koji su se slučajno našli u selu. Bili su slobodni. Iz tog su sela.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko je ljudi ubijeno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ubijeno je 22 civila i dva policajca. Od toga broja, tri su žene.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako su oni ubijeni?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ubijeni su vatrenim oružjem iz neposredne blizine. Bilo je žrtava koje su probodene nožem. Većina leševa je kasnije masakrirana, a dva leša su zapaljena.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U krivičnoj prijavi naveli ste 24 žrtve, ali i veliki broj počinioaca. Da li znate kojoj su jedinici ovi identifikovani počinioци pripadali?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je prva krivična prijava, koja je išla odmah nakon masakra, a inače radi se o pripadnicima specijalnog voda, koji je djelovao u okviru Papučkog odreda. Taj broj je i veći. Međutim, ovo su bila prva saznanja, do kojih smo došli kroz razgovor sa svjedocima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da ste bili na mestu zločina i da ste videli tela. Da li ste videli tragove razaranja u tim selima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, većina kuća je zapaljena, minirana. Na kuće je pucano iz teškog naoružanja, iz ručnih bacača. U Četekovcu je gotovo pola sela, i više, bilo uništeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Znate li možda da li su u napadu učestvovali i pripadnici JNA?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne. Koliko imamo saznanja JNA nije sudjelovala u ovom napadu. Isključivo domaći mještani iz okolnih sela.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da pređemo na Voćin. Da li ste istraživali i događaje u Voćinu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, isto sam vršio koordinaciju rada

dvadesetak djelatnika koji su radili na ovom slučaju, jer se radilo o opsežnom poslu, koji je uslijedio odmah nakon stavljanja tog područja pod kontrolu hrvatskih vlasti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Je li to bilo hrvatsko, ili mešovito selo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Voćin je bilo mješano mjesto.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jesu li Hrvati otišli iz ovog mesta, kada je ono potpalo pod srpsku kontrolu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Jedan manji broj Hrvata bio je prisiljen gore ostati, nije zapravo mogao napustiti područje. Tjekom okupacije jedan broj je, što ilegalno, a što kroz razmjenu, napustio područje. Inače, u većini su bili Srbi.

SUDIJA KVON: Gospođo Uerc-Reclaf, pre no što krenemo dalje, vratimo se na događaj u Četekovcu. Znam da smo sada u Voćinu, ali pre nego što nastavimo, mene zanima da li su ovi zločini uključeni u optužnicu? Prema vašem rezimeu, radi se o konkretnim događajima, molim vas da nam to pojasnite.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Četekovac nije naveden u optužnici, kao posebna optužba. O ovome govorim sa svedokom samo da bih pokazala da je dolazilo do sistematskih i masovnih napada na različitim mestima. Upravo zato ne idem u detalje. Zločin, koji je konkretno naveden u optužnici je zločin u Voćinu. Kada završimo s njim, doći ćemo i do kraja saslušanja svjedoka.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da su Hrvati bili prisiljeni da ostanu. Na koji način su bili prisiljeni?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nisu mogli napustiti područje, jer su sve komunikacije kontrolirali naoružani Srbi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možda im nije bilo dozvoljeno da napuste to područje? Da li ih je neko prisiljavao da ostanu? Da li su sprečavali odlazak?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, još onaj dan kad je zauzeta policijska postaja u Voćinu od strane pobunjenih Srba, 19.8.1991. godine, svi Hrvati su

okupljeni na jedno mjesto, iz ulice gdje su pretežito živjeli u Voćinu, a i šire. Rečeno im je da od tada moraju priznati vlast SAO Krajine, da ne vrijede više propisi hrvatske države i da moraju ostati gore na području Voćina, gdje im je bila propisana radna obaveza, jer je gore pored vojne vlasti, vojnog ustroja, bila ustrojena i civilna vlast.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da su neki Hrvati otišli ilegalno. Šta pod tim mislite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa oni su se pod okriljem noći probili kroz šumu i došli u Slatinu, gdje su svjedočili o svim strašnim događajima, koji su gore bili, za vrijeme privremene okupacije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Što se tamo dogodilo? Šta su učinili hrvatskom stanovništvu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Taj dan, kad je zauzeta policijska postaja, svi Hrvati koji su imali oružje na dozvolu, dakle, lovačko oružje, pištolje, koje su još ranije dobili, sve im je to oružje oduzeto. Izvršena je premetačina kuća, tražilo se nekih 50 pušaka, kojima su navodno naoružani od strane hrvatskih vlasti. Pucano im je po kućama. Uteran im je strah u kosti. Usljedilo je jedno sistematsko maltretiranje, odvođenje pojedinaca na lager Sekulinci, gdje su maltretirani i tučeni. Pojedini su i nestali, i danas se za šest osoba, sa tog područja, ne zna gdje su.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja želela bih da vidimo dokazni predmet C2684, što je tabulator 6 u registratoru i da to pokažemo svedoku.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva 334.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Spomenuli ste logor Sekulinci. Ovo je jedan medicinski dokument, koji se tiče žrtve, gospodina Zdravka Volf. Jeste li vi imali ikakvih kontakata sa gospodinom Volfom?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ja imam dokumenat Božičković Darka, policajca, pred sobom ovdje koji je...

SUDIJA KVON: Volf je osoba, koja je samo pratila ovog čoveka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, u pravu ste, časni Sude. Gospodine svedoče, znate li, dakle, za ovaj slučaj. Ovaj pacijent je pretučen 22. avgusta u Sekulincima i Macutama?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To je bio policajac Božičković Darko, koji je od strane Miščević Zorana odveden u Sekulince, gdje je mučen i pretučen, a kasnije je pušten. Priključio se hrvatskoj policiji u Slatini. Inače je on jedan od četvorice policajaca Hrvata, koji su, kad je zauzeta policijska postaja u Voćinu, razoružani i potjerani su iz policije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim poslužitelja da sada pokaže svedoku dokazni predmet C2687.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam spisak s četiri imena, četiri lokalna stanovnika, koji su iz Slatine upućeni u JNA. Ja nemam nikakve dokumente na koje se poziva druga strana. Prošli, u slučaju prošlog svedoka, imao sam neka potpuno različita dokumenta od onih na koje se poziva druga strana.

SUDIJA MEJ: Pobrinućemo se da dobijete kopiju. Dakle, od sada pa do kraja rada molim vas, gospođo Uerc-Reclaf, pobrinite se da optuženi dobije kopiju tabulatora 6.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Gospodin Milošević ima dokumenta, ali, na žalost, nisu poređani istim redom. Izvinjavam se zbog toga. Razlog tome je što je on dobio dokazne predmete unapred, a kada sam se ja pripremala za svedočenje ovog svedoka donekle sam promenila redosled. Optuženi ima taj dokument, ali ne može da ga nađe.

SUDIJA MEJ: Ni ne može da ga nađe, ako se nalazi na pogrešnom mestu. Molim vas da se pobrinite da on dobije kopije dokumenata u istom redosledu, kakav i mi imamo. Ukoliko već menjate redosled, onda njemu treba da date kopiju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Problem je nastao tokom vikenda, kada smo shvatili da gospodin Samardžić ne može danas da svedoči, tako da nismo imali vremena da ove dokumente sredimo i za optuženog. Današnja situacija nije uobičajena. Sada bih pogledala dokument C2687, tabulator 7. Da bismo pomogli gospodinu Miloševiću, govorimo o tri medicinska doku-

menta, koji se tiču Voćina. Oni bi trebali da slede jedan iza drugog. Ovdje imamo dokument na ime žrtve Antuna Šimića. U dokumentu stoji da je on pretučen 19. avgusta 1991. godine u Voćinu. Zna li za ovaj incident?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Osobno poznajem Šimić Antuna i znam kad se desio ovaj incident. On je jedna od osoba koje su se uspjele kroz šumu udaljiti sa okupiranog područja i, da tako kažem, spasiti. Od ovog batinanja on ima teške i trajne posljedice i sad osjeća sve ono što je proživio na lageru Sekulinci.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja, predočila bih svedoku dokument 2688, pod tabulatorom 8. Ovo se odnosi na žrtvu Krešimira Dorića. U dokumentu stoji da je pretučen u Voćinu 29. avgusta 1991. godine. Da li znate i za ovaj događaj?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, postoji izjava Krešimira Dorića o tom događaju koji se dogodio 29. kolovoza (avgust) 1991. godine, a evo i lječničke dokumentacije. On je danas u Slatini, inače vozač je. Isto je sa posljedicama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada se dogodio masakr u Voćinu, o kome ste sad govorili?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Masakr se dogodio 12. na 13. prosinca (decembar) 1991. godine, dakle, zadnjeg dana, kada su kontrolu nad tim područjem imali pobunjeni Srbi i paravojne postrojbe.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Što se dogodilo i ko je to učinio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa prilikom povlačenja, specijalni vod najekstremnije skupine i, prema kazivanju svjedoka, njih oko 80, 60 do 80 Bijelih orlova, izvršili su masakr nad civilnim stanovništvom i praktički uništili cijeli Voćin.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko su Beli orlovi? Da li su to oni, o kojima smo već govorili, zapravo dobrovoljci SRS, ili je riječ o nekoj drugoj grupi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: To su oni dobrovoljci o kojima smo govorili. A radi se o jednoj grupi, koja je ostala zajedno sa specijalnim vodom i koja je izvršila taj masakr u Voćinu. Druga, veća skupina je dan, ili dva ranije, ne znam, napustila to područje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko ljudi je ubijeno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa prema onome što smo utvrdili i prema dokumentaciji, masakr nije izvršen samo u Voćinu nego na više lokacija oko Voćina. Ubijeno je ukupno 45 osoba. Uglavnom, svi su bili civili.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste sa sobom u Hag doneli dokument iz istrage?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, ponio sam pribilješke i mogu pojasniti na kojima je još lokacijama izvršen zločin, masakr, osim u Voćinu.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, mi nismo pre današnjeg dana imali ove dokumente iz istrage. Njih je, naime, svedok doneo sa sobom. Mi ne nameravamo da ih ponudimo kao dokazni predmet, jer nisu prevedeni. Međutim, bilo bi nam od pomoći ako bismo omogućili svedoku da se služi tim dokumentom, jer bismo na taj način prošli kroz imena žrtava, koja su navedena u optužnici.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Mogli bismo mu pomoći da to pronađe.

SUDIJA MEJ: Da, a mi to imamo kao dokazni predmet 334, tabulator 9.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, jer mi to nismo imali pre.

SUDIJA MEJ: Šta je onda to što je obeleženo kao tabulator 9?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Tabulator 9 je spisak ljudi, koji su proterani iz Voćina. Ali nemamo dokument ni spisak žrtava. Ono što predlažemo da se usvoji je prilog optužnici. Dakle, ovo su imena žrtava.

SUDIJA MEJ: Naravno, ukoliko to svedok potvrdi. Možemo li da dobijemo kopiju?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Molim da se dodatak 1 optužnici pokaže svjedoku i da se to uporedi sa spiskom žrtava iz Voćina. Isto tako bih molila da se svedoku dozvoli da koristi svoje beleške.

SUDIJA MEJ: Da, ukoliko su one sastavljene tom prilikom. Gospodine

Matovina, da li su ove beleške deo istrage?

SVEDOK MATOVINA: Da, te bilješke su bile...

SUDIJA MEJ: U redu, možete se pozivati na njih, kada se vaše svedočenje bude na to odnosilo. Gospođo Uerc-Reclaf, molim vas da nam dostavite kopije ovog dokaznog predmeta.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Mi smo takođe dostavili kopiju ovoga gospodinu Miloševiću kako bi on mogao pratiti, ali mi nismo hteli to ponuditi na usvajanje kao dokazni predmet jer još nemamo prevod. Gospodine Matovina, možete se poslužiti ovde vašim dokumentom, vašim istražnim dosijeom. Dakle, ovo što imate sa sobom možete koristiti.

SVEDOK MATOVINA: Hvala ljepo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na stranicama od 20 do 22 naći ćete popis žrtava. Molim vas da pogledate. Da bismo pomogli i gospodinu Miloševiću, dakle, stranica broj 20 i zatim dve sledeće. Pogledajmo, takođe, i dodatak broj 1 optužnice. Možete li nam potvrditi da imena osoba navedenih u dodatku optužnice...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U ovome što ste mi sada dali, ja ovde imam, pod ovim tabulatorom samo nekih sedam stranica sa spiskom osoba.

SUDIJA MEJ: Spisak sledi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pogledajte spisak, on počinje sa imenom Šimić Jaga, a završava se imenom Ivanković Drago. Da li su ovo ljudi, koji su ubijeni u Voćinu tokom masakra, koji se dogodio 12. decembra 1991. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, ovdje je, koliko sam uspio prebrojiti, 31 žrtva, koja je ubijena u Voćinu. Međutim, mi, kad smo kompletirali predmet Voćin, stavili smo da je tom prigodom, dakle, 12. na 13. prosinca (decembar) 1991. godine, kad je ovaj masakr napravljen, još na nekoliko lokacija dan, ili dva prije, ili istog dana, također ubijeno više osoba. Pa je tako u selu Hum, koje je udaljeno četiri kilometra od Voćina ubijen Vuković Marko, rođen 1934. godine, zatim Đuzel Marijan, rođen 1931. godine, Ridl Roman, rođen 1932. godine. Taj leš je spaljen. I Banovac Ivo, rođen 1934.

godine. U selu Krastović, istog dana kod povlačenja, likvidirana je porodica Kovač. Kovač Zlatko, rođen 1966. godine, Kovač Đuro, rođen 1922. godine, Kovač Ana, rođena 1927. godine i Kovač Pišta, rođen 1953. godine. Na Zvečevu je ubijena obitelj Perišić, Slavko rođen 1914. i Perišić Ana, rođena 1920. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta je sa Bokanima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Tamo su također pronađena tri leša. Ubijen je Nenadović Stojan, rođen 1914. godine, Srbin, koji nije htio poći kad su ga pobunjenici tjerali. Zatim, ubijen je bračni par, Martinković, Tomislav, rođen 1939. godine i Martinković Katica, rođena 1936. godine. Njihova tijela su pronađena zakopana u voćnjaku, a glave su u vreći od umjetnog gnojiva donijete u štab, u Čeraliji od strane Bijelih orlova, gdje su date tamo dežurnom u štabu Đukanović Ninku, koji je kasnije svjedočio, odnosno spominje se u izjavama svjedoka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pređimo sada na dodatak optužnice. Kada uporedite vaš spisak sa dodatkom optužnice, da li je ovaj dodatak tačan?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Dodatak je tačan. Još bih samo rekao da se ova neidentificirana osoba vodi kao Laik Željko. On je kasnije, kroz izjave svjedoka identificiran, a radi se o pripadniku hrvatske vojske, koji je bio zatočen u policijskoj postaji u Voćinu. Njegov leš je nađen sa liscama na rukama i djelomično spaljen.

SUDIJA MEJ: Dajte ovoj list broj dokaznog predmeta. Sada imamo njenu kopiju.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 335.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih da vam postavim pitanjima o dvema osobama sa tog spiska. Prva osoba je Branko Medić. Da li je dobro napisano njegovo ime, Branko Medić?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je, mislim da je, Branko Medić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim vas da proverite vaše zabeleške iz istrage, na strani 20. Na strani 20 se spominje Branko Nedić, rođen 1959. godine.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Radi se o Mediću, mislim da se zvao Medić Branko, ne Nedić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu. Molim vas, da takođe pogledate ime Marija Matanči. Da li je to ime i prezime tačno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Matanči Franjo i Matanči Marija.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To sam vam pitanje postavila zato što se u vašim zabeleškama spominje Marija Majdančić, rođena 1990. godine. Dakle, interesuje me tačno prezime žrtve, po imenu Marija.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Majdančić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu. Hvala vam. Dakle, u dodatku je tačno navedeno ime. Hvala vam. Ove osobe, čija se imena navode u dodatku, da li su oni bili civili, ili je među njima bilo i vojnika?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Sve su bili civili osim Laik Željka, koji je bio zarobljen u Voćinu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A to je, kao što ste rekli, neidentifikovano lice?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Bio je neidentificiran kada je spis kompletiran, ali je kasnije identificiran kao Laik Željko.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala vam. Da li ste vi imali veze sa pronalaženjem mrtvih tela?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nakon što smo saznali za masakr, i kad je hrvatska vojska došla u to područje, kad su se povukle postrojbe pobunjenih Srba, drugi dan, dakle, prišlo se izvlačenju leševa. Većina leševa bila je u kućama, neki su bili i na otvorenom prostoru. Obavljen je očevid, identifikacija i naknadno je vršena obdukcija. Leševi su preveženi u Slatinu. Jedan broj leševa je odnet u Osijek na obdukciju, a čini mi se da je jedan broj obduciran u bolnici u Virovitici.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada ćemo preći na nešto drugo. Nećemo se više baviti ovim što se desilo u Voćinu. Vi ste nam na početku govorili o etničkom sastavu opštine. Kako se sastav promenio nakon rata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa rat je sigurno uzrokovao migracijske procese, ne samo na području bivše općine Slatina nego i šire. Na područje

općine Slatina u najžešćoj eri rata, dakle, kad smo bili sistematski bombardirani od zrakoplova JNA, kad je na grad palo više od 400 topničkih napada, na to područje je došlo više izbjeglica. Oko 4.000 izbjeglica sa Kosova, protjeranih Hrvata. Preko 5.000 izbjeglica, koje su došle iz Bosanske Posavine. Zatim, u Slatini se zaustavio konvoj izbjeglica, koje je JNA protjerala iz Iloka. Dio izbjeglica iz Vukovara, također smo morali smjestiti u Slatini, a na sve to su došle izbjeglice iz Vojvodine i Srbije, Hrvati, na koje je tamo vršen pritisak da potraže mjesto, evo, u Hrvatskoj. Dakle, ta silna kolona izbjeglica u velikom broju je ostala na području Slatine i u to vrijeme je, usudujem se reći, izazvala humanitarnu katastrofu. Veliki problem je bio da se sve te izbjeglice smjeste i da im se osigura krov nad glavom. Nakon rata jedan broj Srba...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, kako bismo mogli da pratimo. Ove izbeglice su bile Hrvati. Da li je to tačno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Isključivo Hrvati. Nakon rata dio Srba, koji je sudjelovao u oružanoj pobuni mjenjao je kuće sa Hrvatima, koji su došli iz Vojvodine, neki iz Bosne, iz Republike Srpske. Neki su imovinu prodali državnoj agenciji. I danas traje taj proces prodaje, mjenjanja, ovisi kako se ko snašao i našao mjesto, egzistenciju, prebivalište. Evo, svi ti migracijski procesi, koji su usljedili i događanja u ratu su sigurno utjecali na promjenu etničke strukture, ne samo u Slatini, nego na području županije i šire.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zaboravila sam da vam predočim jedan dokument, pa bih htela to sad da uradim. To je C2691, tabulator 9 iz registratora. Zamolila bih vas da pogledate ovaj dokument i da nam kažete na šta se odnosi.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Taj dokument se odnosi na izbjeglice Hrvate, koji su došli iz Voćina, nakon što je gore počinjen masakr i nakon što je gotovo cijeli Voćin razoren, tako da oni nisu imali gdje biti, nego su došli u Slatinu. Evo, popis govori kod kojih su obitelji smješteni, dok nije gore uspostavljena infrastruktura i dok im se nije omogućio povratak u njihove domove.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je Voćin bio razoren, da su hrvatske kuće uništene?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa gotovo potpuno razoreni. Minirana je crkva Gospe voćinske, koja je do temelja srušena, a u njoj je bilo nekoliko tona

eksplozivna. Usred strašne eksplozije gotovo stotinu kuća je porušeno i ostalo bez krovova. Ilustracije radi, metalni krov te crkve je dva kilometra, usljed eksplozije bačen od mjesta lokacije. Kompletna infrastruktura je uništena - od Doma zdravlja, autobusnog kolodvora, trgovačkih radnji, vatrogasnog doma, stambenih objekata. Voćin je zapravo ličio na Hirošimu (Hiroshima).

SUDIJA MEJ: Molim vas da nam pomognete, kako bismo nešto razjasnili. Gospodine Matovina, kada ste govorili o Voćinu, vi ste rekli da nakon što su se Srbi povukli "Mi smo izvukli tela", i rekli ste da su se tela uglavnom nalazila po kućama. Na koga ste mislili kada ste rekli "mi". Da li je to obuhvatalo i vas?

SVEDOK MATOVINA: Ne, ja sam drugi dan bio u Voćinu. Mislio sam to na djelatnike policije, koji su vršili očevid i na pripadnike hrvatske vojske, koji su im pomagali, kad su ta tijela pronalazena.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Gospođo Uerc-Reclaf, da li se bližite kraju ispitivanja ovog svedoka, jer je sada vreme za pauzu?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U stvari, ja imam još jedno pitanje za ovog svedoka. Gospodine Matovina, to se odnosi na vašu istragu. Da li ste podneli krivične prijave protiv osoba, koje su bile osumnjičene za počinjene zločine na području Voćina i Četkovca? Ako jeste, kakav je bio ishod?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nakon provedene kriminalističke obrade i prikupljanja obavijesti za sva ova događanja podnešene su krivične prijave Okružnom javnom tužilaštvu i Vojnom tužilaštvu u Osijeku. Tužilaštva su provela istrage. Međutim, većina osoba, poglavito ovih, koje su bile uključene u organizaciju oružane pobune i koje su zapravo bili kolovođe svih tih događanja nisu bili onda, a nisu ni danas, dostupni hrvatskom pravosuđu. Nalaze se na području Srbije, Bosne, Crne Gore. Jedan manji broj, daleko manji broj osoba, koje su imale perifernu ulogu u oružanoj pobuni je odgovarao. Kažnjen. Međutim, neki su razmjenjeni, tako da, praktički, za sva ova događanja nije nitko odgovarao. U međuvremenu hrvatski Sabor, hrvatska država donjela je Zakon o oprost, kojim se većina ovih kaznenih djela kvalificira kao oružana pobuna, što je obuhvaćeno amnestijom. Tako da je samo sa područja bivše općine Slatina preko 1.600 osoba amnestirano.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A oni, koji su amnestirani, da li se radilo o

vojnici, pripadnicima TO, ili se radi o nekome, ko je bio na višem položaju?
SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Radilo se i o pripadnicima teritorijalne odbrane sa ovih spiskova koje smo imali prilike gledati. Čak i o mnogima sa viših položaja. Sve je to učinjeno, prekvalificirano u blaži oblik radi tolerancije, suživota i jednog gesta države da se...

SUDIJA MEJ: Gospodine Matovina, nije potrebno da dajete politički komentar. To Pretresnom veću nije od koristi. Ukoliko se gospodin Milošević odluči da vam postavi takva pitanja, možete odgovoriti.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ovim smo završili sa ispitivanjem svedoka.

SUDIJA MEJ: U redu, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta i nakon toga ćemo da nastavimo.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Matovina, da li je tačno da ste do devedesetih godina bili jedan od istaknutih članova Saveza komunista u vašem kraju?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije tačno, bio sam član Saveza komunista, odnosno Socijaldemokratske partije, kao i većina onih koji su radili u tadašnjoj policiji, odnosno miliciji, kako se tada zvala. Nisam bio vodeći član.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali ste bili u članstvu Saveza komunista, je li tako. Koliko dugo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa možda petnaestak godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Petnaestak godina. U svojoj izjavi navodite da ste bili vršilac dužnosti načelnika Sekretarijata za unutrašnje poslove u Slatini 1989. do 1990. godine. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, 1988. na 1989. kada je bivši načelnik imenovan za predsjednika općine, a meni, ta ista Komunistička partija nije bila dala moralno-političku suglasnost, evo, da budem načelnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, koliko shvatam, sa tog mesta vas je smenio HDZ, a ne Komunistička partija?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nije me smjenila jer ja nisam bio ni imenovan. Ja sam bio kratko vrijeme vršilac dužnosti i onda je imenovan načelnik, o kojem smo govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li taj načelnik, koji je došao na vaše mesto, bio Stjepan Gojimerac?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: On je došao, da, 1990.godine, a prije toga je bio Ludvig Krešimir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, sa izborima je došao na vaše mesto Stjepan Gojimerac, koji je bio član HDZ-a. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije mi poznato da li je bio član HDZ-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dok ste bili načelnik, vi ste se bavili poslovima javne bezbednosti. Je li to tačno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, koliko je Srba bilo 1989. i 1990. godine u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ja sam rekao već da je nacionalni sastav na području bivše općine Slatina bio 57 posto Hrvata, 36 posto Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o gradu.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: A u gradu Slatini, mislim da je taj odnos bio nešto drugačiji, ne znam, 48 posto Hrvata i 40 posto ... Ne mogu se sad tačno sjetiti koliko je Srba bilo u samom gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su bili u većini u gradu. Je li tačno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, u gradu nisu bili u većini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvo je bilo bezbednosno stanje dok ste vi bili načelnik?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa o tome sam isto govorio. Sa prvim

demokratskim izborima se sigurnosna situacija iz dana u dan usložavala, poglavito što se tiče propagandnih i psiholoških aktivnosti, koje su išle od čelništva, kasnije SDS-a i od dijela pobunjenih Srba, koji nisu htjeli prihvatiti rezultate izbora i uspostavu demokracije, obzirom da su za vrijeme Komunističke partije imali dominantnu ulogu u politici, vlasti, obrani, vojsci, policiji, ekonomiji. Dakle, na svim važnijim položajima, iako su na području Slatine bili u manjini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete usložavala se situacija, hoćete da kažete da se posle izbora situacija pogoršavala. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da ste vi posle dolaska HDZ-a na vlast postali jedan od nosilaca nasilja protiv Srba? Nezakonita hapšenja, mučenja, pritisci, napadi na Srbe i njihovu imovinu, proterivanje i tako dalje?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, nije tačno. Ja sam i onda i danas imao veliki broj prijatelja Srba i u meni su uvijek mogli imati suradnika i zaštitnika. Ako je u pitanju taj odnos, onda po toleranciji i širini pogleda na život i suživot mislim da prednjačim i da to mogu posvjedočiti stotine Srba iz onog kraja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, da li je tačno da ste se istakli u hapšenju preko 400 Srba i u njihovom zatvaranju u istražni zatvor u Osijeku, i da su to uglavnom bili Srbi intelektualci i ugledni Srbi i da je jedini razlog bio to što su Srbi? Da li vam je poznato da postoje svjedoci o tome da ste ih tukli, vezivali, zatvarali u sanitarne prostorije...

SUDIJA MEJ: Molim vas, držite se teme. Pitanje koje ste postavili je sledeće - tvrdite da je svjedok igrao vodeću ulogu u hapšenju preko 400 Srba i njihovom zatvaranju u istražni zatvor u Osijeku. Možete li nam odgovoriti, gospodine, je li to tačno, ili ne?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije tačno. Tjekom proteklih godina, dok je vršena obrada oružane pobune nisam ja sve istrage vodio ni hapsio. Oko 60 ili 70 osoba je privedeno uz ove dokazne materijale o oružanoj pobuni u istražni centar gdje su nakon saslušanja u provedenom postupku bili pušteni, ili razmjenjeni, ili ne znam što je bilo s njima. Uglavnom, predani su u ruke pravosuđa, a ja nisam sve te istrage provodio, niti je od moje ruke i jednom

Srbinu pala vlas sa glave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad kažete privedeni, to u prevedu znači uhapšeni. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa mislim to na osobe, koje su bile sudionici oružane pobune i za koje su postojali dokazi da su bili u postrojbama, o kojima smo prije toga govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kažem, privedeni znači uhapšeni. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa privedeni istražnom sucu da u postupku dadu izjavu. O tome postoje dokumenti. To je radila policija u zakonom propisanom postupku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da su među onima koje su zatvarali, na primer, Milan Jorgić koji je sada direktor osnovne škole u Bačkom Bregu, zatim Tine Jorgić i Mića, Božo Dobrić i drugi. Je li to tačno, ili nije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nisu mi poznata ta imena iako tog Jorgića znam, ali ne znam da je bio hapšen i privođen. Međutim, ako je, to je rađeno, u zakonom propisanom postupku, o čemu postoje dokumenti u tužilaštvu i dokazi, sve ono o čemu smo govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da je sa vama u tom nasilju nad Srbima učestvovao i Ivan Fekete, koji je takođe često tukao vezane Srbe u WC-u koji su proglasili za zatvor?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije, nije tačno. Ivan Fekete je policijski inspektor, koji uopće nema te manire. Znam ga osobno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da je Milan Jorgić radio u osnovnoj školi u Slatini, ali je zbog prebijanja i napada vaših grupa morao da ode iz Hrvatske, iako je želeo da ostane?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije mi poznato da je itko Milana Jorgića tukao i prebijao, niti znam da je na njega vršen bilo kakav pritisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li je tačno, prema izjavama izbeglica sa područja Slatine, da ste vi bili jedan od organizatora etničkog

čišćenja Srba sa tog područja?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ma nema govora o tome. Da ste mene pitali, rata nikad ne bi bilo. Moji svjetonazori su sasna drukčiji od onih o kojima vi pričate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi tvrdite kako su Srbi na području Podravske Slatine bili neobrazovani. Je li to tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ja ne tvrdim to nego kažem kako je ekstremno krilo SDS-a vješto indoktriniralo i koristilo jedan broj Srba, ne sve, za svoje ciljeve i tako radikaliziralo svoje postupke, što je imalo presudan utjecaj na dalji tijek oružane pobune.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hoćete da kažete da su manipulirali tim ljudima za koje smatrate da su bili neobrazovani?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Manipulisali su sa jednim brojem ljudi. Ja nikad nisam generalizirao stvari i nikad nisam govorio o kolektivnoj odgovornosti i o kolektivitetu, kao problemu, bilo da se radi o kojoj naciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je upravo u samoj Slatini, kada su u pitanju intelektualci, bilo mnogo više intelektualaca Srba nego Hrvata?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ja nisam brojio intelektualce jedne i druge. Međutim, činjenica je da su svi direktori većih poduzeća bili Srbi, da 45 godina od onog rata načelnik stanice javne sigurnosti u Slatini nije mogao biti Hrvat. Da su načelnici uređa za obranu, odnosno Sekretarijata narodne obrane uvijek bili Srbi. Da su sve ključne pozicije u gradu i na području bivše općine Slatina imali Srbi. Zatim da Hrvati nisu mogli biti časnici osim rijetkih u Jugoslavenskoj narodnoj armiji i da dalje ne pričam. Shvatili ste što sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi hoćete da kažete da ni posle dolaska nove vlasti Hrvati u Hrvatskoj nisu bili na ključnim položajima, nego su bili Srbi, uključujući i policiju, i vojsku, i javne službe i tako dalje. Vi to tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Točno je. Za to postoje dokazi da su na svim ključnim mjestima i u većini, kad su u pitanju državne službe, ekonomija, gospodarstvo, bili Srbi. Recimo u Krapini, gdje je isključivo hrvatski kraj, 30, ili 40 godina komandir milicije bio je Srbin. Na Šentilju, u Sloveniji, carinici su bili Srbi. I šef carine je bio Srbin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad Slovenija vam je malo podalje. A da li znate koliko je bilo Slovenaca u nekim drugim carinskim prelazima, koji nisu bili u Sloveniji, ili Hrvata, na onima koji nisu bili u Hrvatskoj, ako ste tako brojali Srbe na carinskim prelazima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nisam brojao nego to je općepoznata stvar. Te probleme je tretirala štampa u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni. To je općepoznata stvar bila sve te godine, a, evo, s raspadom Jugoslavije je sve više to došlo na vidjelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kad kažete štampa, to mislite propaganda?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nije sva štampa propaganda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, da ne idemo u ovu opštu raspravu, da li poznajete uglednog građanina Slatine, Srbina, po zanimanju advokata, Milana Vukovića?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Milan Vuković je, čini mi se, osobno ga ne poznajem, da je iz Orahovice, ali osobno nisam nikad s njim bio u kontaktu i ne znam gdje je on sad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno, pa vi ste bili u policiji tada, da li je tačno da je on pre rata bio predsjednik Opštinskog suda u Orahovici, a potom i predsjednik Okružnog suda u Slavonskoj Požegi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne znam njegove funkcije, jer je on sa područja Orahovice i nisam s njim kontaktirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je 1991. godine, posle dolaska HDZ-a na vlast smenjen sa funkcije predsjednika Okružnog suda u Požegi, Slavonskoj Požegi i da je onda postao advokat i da se vratio u Slatinu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo ste vi bili načelnik SUP-a.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, pa ja sam bio prije rata, rekao sam vam koje vrijeme, ali nije to sad važno, nego sa Milanom Vukovićem zaista nisam nikad kontaktirao i čak ne znam ni da je danas u Slatini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li pamtite da je on avgusta meseca

1991. godine od strane grupe Zbora narodne garde i njihovog komandanta Roštaš, sa grupom građana Srba uhapšen i priveden u prostorije vašeg SUP-a?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, ne znam to i nisam nikad za taj događaj čuo, niti sam ga vidio u prostorijama policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da ste upravo vi pristupovali njegovom mučenju u SUP-u, kada mu je nožem iscepana odeća i kada je ponižavan, s obzirom da je ostavljen da leži go na podu, a na telu mu gašeni pikavci? Da li se toga sećate, gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Sigurno nije i prisežem, zaklinjem se da nikad tog čovjeka nisam vidio, niti sam ikad tako šta radio. Niti bi po cijenu svog života radio, niti bi htjeo s time savjest opteretiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po mojim podacima on je tada upravo u vašoj stanici policije, kao miran građanin, advokat, bivši predsednik suda, dakle, civil u svakom pogledu...

SUDIJA MEJ: Svedok je rekao da to nije istina. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato da je, dakle, sistematski pretučen i da nije mogao da hoda mesecima? Od prstiju do temena glave, pretučen.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije mi poznato i sigurno o tome ništa ne znam. Ja u svom životu nisam mučio životinje, a ne ljude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da je Ante Šimara bio predsednik opštinskog odbora HDZ u vremenu o kome vi govorite u svojoj izjavi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je, on je bio povjerenik Vlade i predsjednik HDZ-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. S obzirom da ste bili na položaju na kome ste bili, pretpostavljam da vam je moralo biti poznato da je taj čovek bio glavni nosilac sistematskog zastrašivanja i čitavog niza zlodela prema Srbima na području Slatine. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne znam na šta mislite. Ja znam da je on bio saborski zastupnik, povjerenik Vlade kada su Srbi, šest članova Srba

Izvršnog vijeća istupilo iz Vijeća i blokiralo rad Skupštine i Izvršnog vijeća. Tada je Vlada morala imenovati povjerenika i on je bio taj. Međutim, ne znam za to o čemu vi pričate, mučenja, zastrašivanja i ne znam šta ste još rekli. To ne znam, ne mogu vam to potvrditi, jer to sigurno nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li vam je poznato šta se desilo lokalnom Srbinu Nikoli Kosiću, tada zaposlenom u filijali Jugobanke u Slatini? Da li, morali biste verovatno znati da je taj čovek ubijen u jesen 1991. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Je, istina je, provedena je kriminalistička obrada. Osobe su procesuirane, osuđene i zakonski postupak je sudski proveden i od strane policije i suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jel vi tvrdite da su počinioci njegovog ubistva osuđeni?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa svi počinitelji su osuđeni i postoje pravomoćne sudske presude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi imena tih počinitelja, koji su osuđeni?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja ne znam sad, ima više osoba je suđeno, a kasnije kad je bila abolicija, odnosno kad je veći broj građana srpske nacionalnosti aboliran za kaznena djela, onda je jedan broj pripadnika hrvatske vojske, također, od strane hrvatskih vlasti obuhvaćen abolicijom. Ali su bili jedno vrijeme u zatvoru i presuđeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li to znači da su ...

SUDIJA MEJ: Spomenuli ste aboliciju. Je li to, u stvari, amnestija?

SVEDOK MATOVINA: Je.

SUDIJA MEJ: Dakle, ubice gospodina Kostića su osuđeni, ali su amnestirani, nakon toga.

SVEDOK MATOVINA: Pošto su jedno vrijeme bili u zatvoru, kazna im je umanjena, odnosno nisu do kraja izdržali zakonom, odnosno presudom određenu kaznu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, s obzirom da ste bili u rukovodstvu policije, pretpostavljam da biste morali znati za ubistvo Milutina Gunjevića, koje je počinjeno septembra 1991. godine. Da li su njegove ubice katkad privedene pravdi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: U tom periodu, kao što sam govorio, istina je da je počinjeno više ubojstava, što su hrvatske vlasti energično osudile. Sve je to učinjeno u općem košmaru, kad je grad bio pun izbjeglica, kad su uslijedili masakri, ubojstva, bombardiranja i kad u općem ratnom metežu policija nije mogla sve slučajeve spriječiti. Međutim, za sve te slučajeve postoje predmeti. Izvršeni su očevidi i dostavljeni su državnom odvjetništvu, tako da se neke istrage traju, vode se i danas, a neki su počinitelji privedeni odgovornosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ubice Milutina Gunjevića nikad nisu suđene. Je li tako, ili nije tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nisu pronađene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, nisu pronađene?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nisu identificirane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite mi ko je ubio i da li je ikad uhapšen ubica Gojka Oljače...

SUDIJA MEJ: Ne možemo se sada osvrnuti na svaki pojedinačni slučaj, ma koliko ozbiljan bio, uključujući i ubistva. Ovde govorimo o jednom širokom spektru događaja. Svedok je rekao da je bilo ubistava. On to prihvata, za vrijeme tih burnih događaja. I policija nije mogla da spreči te događaje. Mi ne možemo govoriti o svakom pojedinačnom incidentu, koji se u to vreme dogodio u Slatini. Ako želite da se osvrnemo na to, onda postavite pitanje opšte prirode.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa dobro, gospodine Mej, podrazumevam da, ako je u jednom malom mestu, kao što je Slatina ovaj svedok bio na čelu policije, da bi morao znati za čitavu seriju ubistava uglednih Srba u svom gradu.

SUDIJA MEJ: Dobro. Koliko je uglednih Srba u Slatini, prema vašoj proceni, ubijeno? Dajte nam jednu opštu procenu i o tome ćemo pitati svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Matovina, koliko je Srba ubijeno tada u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja sad ne znam točan broj. Bilo je ubojstava i Srba i Hrvata. Sve se to događalo, kao što sam opisao, u općem ratnom košmaru. I da policija nije djelovala kako je djelovala, sigurno da bi bilo ubojstava i veći broj, poglavito zato što svi ti ljudi, koji su došli na područje bez ide išta, sa svojim frustracijama i konfliktima, stranci, izbjeglice iz Vukovara, Iloka, protjerani sa Kosova i iz Vojvodine, a da ne govorimo o gnjevu, koji je iz dana u dan rastao sa žrtvama i masakrima, koji su se dogodili na okupiranom području.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, vi tvrdite kako je neko proteran iz Srbije? Da li znate da to nije tačno i da niko nije proterivan iz Srbije. Od Kosova do Vojvodine niko nije proterivan iz Srbije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ne znam zbog čega su onda sve te izbjeglice sa Kosova došle u Hrvatsku. Isto tako ne znam čemu svjedočenja Hrvata iz Vojvodine, iz Hrtkovaca i ostalih sela, koji su došli sa suzama u očima i najlonskom vrećicom tražiti na području Slatine kuće za zamjenu. I govorili su o pritiscima, koji su na njih vršeni u Srbiji, od bacanja bombi, prijetnje ubojstvima i svih drugih oblika prisile, koji se mogu vršiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je vama poznat neki slučaj ubistva, kad kažete pretnje ubistvima? Da li je u Srbiji neki Hrvat ubijen, ili mu je zapaljena kuća, ili je pretučen, ili bilo šta slično?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa od toliko tisuća izbjeglica, i stotina koji su došli, ja nisam sam sve istrage vodio, niti sam sve te podatke sumirao sam. Dakle, postoje ti podaci i sigurno da nisu došli svojom voljom. I kako se to baš dogodilo onda u vrijeme rata i oružane pobune da su došli Hrvati i iz Vojvodine...

SUDIJA MEJ: Gospodine Matovina, to su sve sporna pitanja, o kojima će Pretresno veće donositi odluku. Što se vas tiče, vi se možete samo zadržati na tvrdnji da su te izbjeglice stigle u Slatinu i svakako da je to ono što su vam oni ispričali. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate objašnjenje što je ubijen poznati prvoborac i antifašista Stanko Garača u Slatini? Pretpostavljam da ste

njega znali.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Znao sam ga. On je također u tim ratnim zbivanjima ubijen od strane nepoznatih počinitelja. Proveli smo opsežnu istragu. Međutim, počinitelji nisu pronađeni. Predmet se i dalje vodi u državnom odvjetništvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina, ali svi ovi slučajevi ubijanja Srba, žitelja Slatine su vam poznati kao načelniku SUP-a. Da li vi tvrdite da ništa niste mogli da učinite da ustanovite izvršioce ubistava i da ih privedete pravdi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Mi smo za određena ubojstva pronašli počinitelje i za određene događaje, koji su predstavljali sigurnosni problem od, ne znam, paljenja kuća, oštećenja i tako dalje. Za sve sigurno nismo, ali za one za koje smo znali, nismo ništa skrivali i poduzeli smo mjere.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali bez rezultata. Je li tako gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa vi govorite o ubojstvima, koji su se desili u vrijeme rata. Mislim da biste kao arhitekta rata trebali znati da rat kao...

SUDIJA MEJ: Gospodine Matovina, ne možemo da nastavimo sa ovim argumentom. Molim vas, zadržite se na temama, o kojima možete da svedočite. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Matovina, je li vi hoćete da kažete da je Slatina bila poprište ratnih dejstava, da je u tom ratu koji se vodio u Slatini došlo do ubijanja ovih Srba?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa sigurno da je Slatina bila poprište ratnih djelovanja, jer je sistematski, sa okupiranog područja, bombardirana. Rekao sam već, preko 400 topničkih napada, napadi zrakoplova, ubacivanje i infiltracija sa okupiranog područja. Evo, jedan slučaj dizanja magistralne pruge u zrak, kad je trebao proći u noći brzi vlak. I sva ova ubojstva i masakri o kojima sam govorio. Mislim da je trebalo biti u to vrijeme u Slatini, na bilo kojoj dužnosti, pa vidjeti i osjetiti šta to znači rat i što rat donosi sa sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato, upravo u

Slatini, da su ove ustaške grupe Tugomira Beneša i Siniše Košutića izvršile čitav niz paljevina i miniranja srpskih kuća? Upravo na području vaše opštine, gde ste vi bili na čelu policije? Je li tako, ili ne?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Bilo je sigurno miniranja i mi smo takve pojave energično osudili i spriječili i sprečavali. Pojedine pojedince i grupe smo procesuirali i također smo sa tim malim brojem policajaca, koliko smo imali, maksimalno i preventivno djelovali da takvih pojava bude što manje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bilo takvih pojava? Pojava kojih je bilo, kako kažete, malo po vašoj evidenciji, gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja ne znam, ja nisam, rekao sam vam, sve istrage vodio sam. Kao što kažete, mislim, rekao sam vam koju sam dužnost obavljao, ali sam je obavljao odgovorno, zajedno sa ostalim djelatnicima i suradnicima. Koliko je to moguće u ratu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li tvrdite da vi i ne znate koliko je kuća tamo gde ste vi bili šef policije minirano, zapaljeno i tako dalje, pored ovih ubistava, koje niste mogli da rešite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ja vam ne mogu sad reći broj. Tačno postoji podatak u policiji, odnosno vođene su obrade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa recite otprilike broj.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne mogu vam reći, jer rekao bih krivi podatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro je li tri kuće ili 300 kuća, ili 3.000 kuća?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije ni tri, niti 300 ni 3.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde je na primer otprilike red veličina koji vi znate?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Rekao sam vam da vam ne mogu reći broj, rekao bih krivi podatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi, možete li da negirate da su čitava srpska sela, na primer Gornji Miholjac, Somborje, Greda, Medinci, Aleksandrovac, u potpunosti uništena, sravnjena sa zemljom? To je sve tamo kod vas.

SUDIJA MEJ: Kada? Gospodine Miloševiću, o kom vremenskom periodu govorite? Kada se to navodno desilo, pre rata, ili posle rata? Dakle, pre decembra, ili nakon decembra 1991. godine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj svedok govori, gospodine Mej, znači 1991. godina, o tom vremenu govori.

SUDIJA MEJ: U redu, neka svedok odgovori.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije tačno, i danas postoje ta sela, u njima žive ljudi i evo može se otići pogledati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači nije tačno da su ta sela srujena sa zemljom, to su srpska sela. Ko sad živi u njima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nisu srujena, žive ljudi, oni koji su živjeli, ili oni koji su mjenjali, ili kupili kuće, već prema tome, ovaj, ovisi kako je ko riješio svoj status.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko Srba sad ima u tim selima, gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja sad ne znam tačno podatak. Pitate me previše, jer nisam takvu evidenciju vodio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato ko stoji iza tih zločina, uništavanja ovih srpskih sela?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Mi one počinitelje koje smo...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ne možete pogrešno iznositi dokaze, a to često radite. Svedok je rekao da ta sela nisu bila uništena, pa ne možete onda vi postaviti pitanje tako što kažete da jesu. Ipak, gospodine Matovina, optuženi je rekao nešto drugo ranije. Rekao je da je postojala jedna ustaška grupa, koja je bila odgovorna za zločine nad Srbima. Da li je postojala takva neka grupa? Da li su postojali ti neki ljudi, koji su išli okolo i činili zločine?

SVEDOK MATOVINA: Nije tačno. Ovaj Siniša Košutić, kojeg pominje gospodin Milošević, je bio u vojnoj policiji i on je po nacionalnosti Srbin. Kako bi on

išao minirati srpske kuće?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta je sa ovom drugom grupom, ovoga Tugomira Beneša?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Tugomir Beneš je, također bio u pričunom sastavu policije i nikad nije se takvim stvarima bavio, koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni Košutić, ni Beneš. A vi tvrdite na osnovu ovoga što je sad rekao gospodin Mej, kako vas je on razumeo, da ova sela, koja sam vam nabrojao nisu razorena. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Sela nisu razorena. U tim selima bilo je miniranja pojedinih kuća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li grešim ako kažem da ni u jednom od ovih sela nikad nije bilo ni jednog pripadnika TO, niti je u njima ikad ispaljen ni jedan metak, niti je bilo ratnih dejstava. Ova sela koja sam pomenuo? Je li tako, ili nije tako, gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pojedini pripadnici TO bili su upravo iz tih sela i nakon izvršenih masakara postojala je mogućnost i osвете, odmazde od pojedinih ljudi. To su ljudi dobro znali i mi smo preventivno djelovali da upravo u tim selima takvih događanja bude što manje, odnosno policija je imala takve naloge

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, niste mi odgovorili na pitanje je li tačno da tu nije bilo nikakvih ratnih dejstava, u tim selima, niti je bilo oružanih formacija bilo koje vrste u tim selima. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Jeste, tačno je. U tim selima nije bilo ratnih djelovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ipak je bilo ovo razaranja, za koje vi kažete da je samo bilo delimično, a ne potpuno. Po svim tim selima. Je li to bilo iz osвете, ili iz čega? Kako vi objašnjavate ta razaranja?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa vjerovatno iz osвете. Ja sam rekao koje su se sve strahote desile. I apsolutno je moguće, istina da je bilo radikalnih pojedinaca, koje je bilo teško obuzdati, a protiv kojih se policija i vlasti energično borila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi da li vam je poznata sudbina srpskih sela Đurišić, Sekulinci, Kometnik, Lisičine, Drenovac, Pušina, Krasovičići? To su sve srpska sela. Da li znate šta se dogodilo sa njima?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ta sela su, kao i sva ova druga sela, kad je došlo do povlačenja paravojnih postrojbi, oštećena. Kao što sam već rekao, sela Četekovac, Voćin, Hum, Zvečevo i sva ostala na tom prostoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je to učinio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ko je to učinio? Učinile su paravojne postrojbe, koje su se povlačile, a sigurno da je bilo i od strane pojedinaca sa hrvatske strane, protiv kojih se isto borilo da takve stvari ne čine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi tvrdite da su, znači, srpske paravojne formacije uništile sva ova srpska sela, koja sam vam ja pročitao, da ih ne čitam opet?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa djelomično jesu. Ko je uništio Voćin, Hum, Četekovac, Zvečevo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To i ja vas pitam.

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Evo, ja sam vam dao odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači srpske paravojne formacije su uništavala srpska sela, to je ono što vi tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa za sobom su sve uništavali, palili, evo i ubijali, ko nije htjeo s njima ići.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, čuo sam malopre kad ste pomenuli ime jednog Srbina, koga su navodno oni ubili što nije pošao s njima. Je li to vi tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi, s obzirom da je ovo konkretno pitanje, koliko je napada na kasarnu JNA bilo, s obzirom da se nalazila neposredno uz vašu policijsku stanicu u Slatini?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Nije bio niti jedan napad, čak štaviše, mi smo sa svoje strane imali dobre odnose i nismo uopće očekivali napad koji se

dogodio 4. 8. 1991. godine. Smatrali smo da za to nema razloga jer smo mislili da vojska radi svoj posao i da nam iz vojarne ne prijete nikakva opasnost. Međutim, kao što sam već rekao, nakana je bila da se upravo u vrijeme primopredaje unište obadvije smjene policije, koje su išle na dužnost, odnosno kad se vršila primopredaja dužnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina, iz onoga što ste rekli u vezi s tim dejstvima proizilazi da je samo jedan policajac bio ranjen u tim dejstvima. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, zašto onda govorite o nekakvom uništavanju i dve smene policije, ako je od dve smene policije jedan policajac ranjen?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: A već sam rekao da je taj put igrom slučaja smjena obavljena nekih pola sata, ili nešto više prije uobičajenog roka u 23.00, a rafali iz teškog naoružanja iz oklopnih vozila bili su usmjereni upravo na prostoriju u kojoj se vrši primopredaja dužnosti, i u kojoj u to vrijeme nije bilo policajaca. Ovaj policajac, koji je povrijeđen, on je bio na osiguranju objekta. Dakle, policajci su otišli na teren obavljati dužnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, iz ovoga što vi kažete proizilazi da oni nisu bili obavješteni da li ih ima, ili nema unutra. Kako je moguće da nisu bili obavješteni kad i sami kažete da su na 50 metara od stanice, a sad kažete da su policajci otišli iz stanice, da obavljaju dužnost na terenu. Zar mislite da sa 50 metara oni nisu videli da su policajci napustili stanicu?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa objekat je bio zamračen i oni taj podatak, JNA taj podatak u vrijeme napada sigurno nisu imali. A obzirom da je napad izvršen točno u to vrijeme, kad se smjena vršila, nakana je bila jasna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači oni sa 50 metara nisu mogli da primete da su policajci otišli. A recite mi molim vas, koliko dugo su vojnici u kasarni držani pod oružanom opsadom bez hrane i vode?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Vojnici su cijelo vrijeme imali hranu i vodu. Opsada vojarne usljedila je nakon ovog napada na policijsku postaju, odnosno nakon izvršenog masakra u Četekovcu. Taj masakr, o kojem smo govorili, izvršen je 4. rujna (septembar), a vojarna je zauzeta 16. rujna (sep-

tembar). Dakle, tjedan dana, ili nešto više prije zauzimanja, izvršena je blokada jer je bilo jasno koje su nakane vojske. Jasno je bilo da je u vojarni izvršena priprema rezervista, da je naoružanje teritorijalne obrane, koje je bilo u skladištima u krugu...

SUDIJA MEJ: Gospodine Matovina, udaljili ste se od teme. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da je nedelju dana trajala ta opsada dok niste preuzeli kasarnu, znači samo nedelju dana. Dakle, nedelju dana ste držali vojnike bez struje i vode u toj kasarni. Je li to tačno?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Vojnici su imali struju, vodu, redovito je dopremana hrana, sve potrepštine su imali, osim što su bile prekinute telefonske veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina, zar niste vi maločas u glavnom ispitivanju rekli da nikakva JNA nije bila blizu tog Četekovca i toga što se tamo događalo. Da niste imali apsolutno ništa u pogledu bilo kakvog sukoba sa JNA?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja sam istinu rekao i istinu govorim. Rekao sam koja je bila uloga JNA u obuci rezervista i podjeli oružja i rekao sam i govorio o napadu na policijsku postaju i kako je tekao cijeli tijek preuzimanja vojarnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zar niste sami rekli da nije bilo nikakve borbe i da je vojska napustila kasarnu, kad ste je vi preuzeli. Je li tako, ili ne?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa vojska je, ročnici su otišli svojim kućama, a časnici su također pušteni. Odveženi su u Bjelovar, gdje su se razdužili. I već sam, i ponavljam, rekao da je jedan časnik došao, odnosno oficir, slobodno svojim autom, slobodno se kretao, došao je tražiti svoj pištolj, kojeg je zaboravio u vojarni. Dakle, ništa se nikome nije dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, nije bilo sukoba s vojskom, vojska je napustila, a to što je otvorila vatru toga dana, što kažete, to je bilo da vas upozori da ih ne držite u blokadi, a nije ubila nikoga. Je li tako, ili nije gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, to je bilo 4. 8.,

a blokada je uslijedila nakon mjesec dana, 4. rujna (septembar). Dakle, nakon masakra u Četekovcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S kojim vojska nije imala nikakve veze, i to ste rekli. Je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Rekao sam da je sudjelovala u obuci rezervista, podjeli oružja, transportu konvoja oružja u pobunjeno područje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi o tome lično ne znate ništa, gospodine Matovina, osim ovoga što se u vojsci obučavaju svi regruti iz svih krajeva Jugoslavije, koji služe vojsku. Je li tako, ili nije?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Da, obučavaju se regruti. Međutim, neobičajeno je bilo da se na obuku u vojarnu, baš sa područja Slatine i šire, pozivaju rezervisti teritorijalne odbrane, isključivo Srbi i da nakon završene obuke sa sobom odnose oružje i odlaze u pobunjeno područje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A otkud vi to znate?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa kako ne bih znao, pa vidjeli smo tamo. Postoje svjedočenja tih oficira, odnosno pripadnika TO, koji su se kasnije vratili i sad slobodno žive, vratili se svojim kućama. Govorio sam i o Zakonu o oprostima i o povratku ljudi, koji su napustili područje. Pa sve je to, normalno, kasnije izašlo na vidjelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da skratimo. Da li je tačno da su uglavnom ove napade na Srbe i pripadnike vojske vršile uglavnom paravojne formacije Ivica Belamija i ovoga Đure Dečaka. Valjda ste to morali znati, kao načelnik SUP-a?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne, oni uopće nisu iz Slatine i nemaju s tim veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi govorite i o stvarima koje nisu samo iz Slatine. Ja vas ne pitam samo za taj konkretni slučaj u Slatini. Da li znate šta su radile te formacije koje sam vam pomenuo, Belamija i Dečak?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ja sam vam već rekao ranije da sam cijelo vrijeme rata proveo u Slatini i rekao sam vam jasno i glasno koje sam poslove obavljao. Prema tome, hrvatska vojska se u to vrijeme formirala i postrojba svaka na svom području je bila sigurno odgovorna za to stanje koje je imala u zadaći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ništa ne znate o aktivnosti ovih paravojnih formacija Belamija i Dečaka. Je li to tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Kako mislite paravojnih?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, evo kakvih god hoćete. Je li ništa ne znate o delovanju tih formacija? Je li to tvrdite vi?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ne znam na šta mislite, ne znam za konkretan slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas sasvim konkretno, šta znate o delovanju formacija Belamija i Dečaka?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Znam samo da je isto u Virovitici isti slučaj, problem imao, bio zauzimanje vojarni i da su vojarnje zauzete od strane pripadnika Zbora narodne garde. To je sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu to njih dvojica uradila?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa ne samo njih dvojica nego i drugi časnici. Dakle, postrojba Zbora narodne garde, u to vrijeme je, kad je izbio oružani sukob u Hrvatskoj sa JNA i kad je od strane JNA prijetila opasnost, onda su te postrojbe sigurno blokirale vojarnje JNA, da ih spriječi u svom djelovanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, vi znate kad je dat nalog za blokiranje svih kasarni JNA, da JNA nije napadala nikoga i da je bila u svojim kasarnama na hrvatskom delu jugoslovenske teritorije. Je li to tako, ili nije, gospodine Matovina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: E ne znam, znam samo da je JNA se stavila na stranu dijela pobunjenih Srba, da ih je naoružala, da je bombardirala gradove sa mora i iz zraka i znam da je u to vrijeme od cijelog hrvatskog naroda bila proglašena kao agresorska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znate li koliko je Hrvata tada bilo u JNA i koliko je hrvatskih generala tada bilo u JNA i koliko drugih visokih oficira iz Hrvatske u toj JNA, koja je bila sastavljena iz svih pripadnika, svih naroda Jugoslavije i nacionalnih manjina?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne znam koliko je bilo Hrvata. Znam samo da nacionalni sastav nije bio proporcionalan stanovništvu na području

bivše Jugoslavije i znam ko je u njoj imao dominantnu ulogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U izjavi vi navodite da prema Memorandumu Srpske akademije nauka nekakva imaginarna granica Velike Srbije potezala se na prostoru Karlobag – Karlovac – Virovitica.

SUDIJA MEJ: On nije svedočio o tome. Mi smo dosta o tim linijama od drugih svedoka i mislim da nam nije od pomoći ako se postavljaju pitanja o nečemu o čemu određeni svedok nije svedočio. Ovaj svedok to uopšte nije spomenuo, tokom svog svedočenja. Koja je svrha, samo trenutak, koja je svrha nastavljati u vezi nečega o čemu on nije svedočio? Šta vi pokušavate time da dokažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne pokušavam, gospodine Mej, ništa osim da pokažem da vama ovde svedoci imaju dobro naučenu pesmicu od strane druge strane, koja je apsurdna, a što se tiče toga da li je svedočio ili ne, evo šta piše na drugoj strani izjave svedoka "Prema 'Memorandumu'..."

SUDIJA MEJ: Ne, neću vam dozvoliti da govorite o nečemu iz njegove izjave, osim ako je to relevantno. Vi treba da se usredsredite na njegovo svedočenje, a ne na ono što se nalazi u njegovoj izjavi. Dakle, koja je svrha ovog pitanja? Vi kažete da biste pokazali nešto i koristite žestoke i grube tvrdnje protiv Tužilaštva...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li mi zabranjujete da pitam svedoka o onome što je napisao u svojoj izjavi?

SUDIJA MEJ: Da, osim ako nam ne kažete i ne iznesete razlog za to. Dakle, koji su vaši razlozi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moji su razlozi da pokažem da svedok ne govori istinu. Drugo, da pokažem da svedok ne zna o čemu govori.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, vi hoćete da kažete da je on pristrasan. Je li to suština?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne treba ni naglašavati, to je toliko očigledno.

SUDIJA MEJ: U redu, iznesite, ali u buduće, molim vas da nam kratko objasnite zašto to radite. Nemate otvorene ruke da postavljate sva pitanja koja želite. Dakle, postavite pitanje, ali kratko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja do sada, uprkos sve vaše pristrasnosti nisam čak ni od vas bio sprečavan da pitam svedoka...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nećete iznositi te grube tvrdnje. To sam vam već ranije rekao. Ukoliko želite da vršite unakrsno ispitivanje i da ne trošite dalje vreme, onda postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Matovina, u svojoj izjavi, na strani 2, vi tvrdite da "prema 'Memorandumu' Srpske akademije nauka imaginarna granica Velike Srbije protezala se na potezu Karlobag - Karlovac - Virovitica, što je bila nesretna okolnost za hrvatsko stanovništvo, koje je živjelo na tom području". To su vaše reči. "Kako bi se ova ideja o Velikoj Srbiji obistinila, područja na ovom potezu nastanjana su, što će reći nastanjivana su, ruralnim srpskim stanovništvom iz Bosne. Centralna jugoslovenska vlada naseljavala bi ta područja preko svojih političara. Hrvati su se selili na druga područja pa je tu postojao veliki broj praznih kuća i tako gde se moglo useliti ruralno srpsko stanovništvo." Je li tako? Dakle, vi tvrdite da ste te ideje videli u "Memorandumu" Srpske akademije nauka. Jeste li vi čitali taj "Memorandum" o kome govorite i u kom delu "Memoranduma" se govori o toj granici Velike Srbije, molim vas, znate li da mi kažete?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa to je općepoznata stvar i platforma bila kad je počela oružana pobuna dijela srpskog pučanstva u Hrvatskoj. U svim nastupima čelnika SDS-a govorilo se o povijesnoj granici Karlovac - Karlobag - Virovitica. Čak je doktor Rašković jednom prilikom govorio da, ako Hrvati hoće državu, da će je moći vidjeti sa katedrale u Zagrebu, ili da će to biti država, koja će se moći za jedno popodne obići sa biciklom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete da to piše u "Memorandumu" Srpske akademije, je li tako?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Ne piše u Memorandumu nego je "Memorandum" sproveden tako da je mjenjana etnička slika pučanstva. Recimo u Voćinu je nekad bilo većinsko hrvatsko pučanstvo. Zatim u Čeralijama, Bokanama, u tim selima. Kako su se od onog rata Hrvati selili, vršeno je naseljavanje srpskog pučanstva. Isto se to događalo, koliko je meni poznato,

na tom cijelom koridoru, o kojem smo govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, molim vas, pošto ne piše to tamo, je li znate kad je taj Memorandum Srpske akademije nauka, na koji se pozivate uopšte donet? Koje godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nisam se s njim posebno bavio, ali znam da je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako svedočite o tome?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Čitao sam ga i znam da je cijela platforma bila zapravo na njemu zasnovana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li sigurni da ste ga čitali?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Čitao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zamoliću vas sutra da mi pokažete citate iz kojih ste izvukli ove zaključke. Vi dalje...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, nećemo se sad igrati te igre. Preći ćemo na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi molim vas šta podrazumevate pod ruralnim srpskim stanovništvom iz Bosne. Ovo što sam vam sad citirao iz vaše izjave, šta podrazumevate pod ruralnim srpskim stanovništvom iz Bosne? Šta je to ruralno srpsko stanovništvo iz Bosne?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Naseljavani su ljudi, uglavnom seljaci iz sela iz Bosne u ova sela, koja su ostajala prazna, odnosno gdje je god koja kuća bila prazna za prodaju. To je bio dio strateškog plana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, recite mi, pošto navodite da je centralna jugoslovenska vlada to područje naseljavala preko svojih političara, kada su oni to počeli da naseljavaju to područje, na način na koji vi opisujete? Ko je bio na čelu te centralne vlade? Ko je sastavljao tu vladu i kad je počelo sprovođenje tog naseljavanja o kome vi govorite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Možda je krivo navedena te interpretacija u izjavi, dopuštam to. Međutim, zna se ko je to činio i taj proces je tako od onoga rata na ovamo, da tako kažem, tiho trajao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, posle Drugog svetskog rata, o tom

vremenu govorite, od 1945. i 1946. godine i tako dalje, je li o tom vremenu govorite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa govorim o tom vremenu pa na ovamo, do vremena oružane pobune.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, sve vreme od 1945. pa do 1990. godine jugoslovenska vlada je naseljavala ta područja seljacima iz Bosne. Je li to vi tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa nije sve vrijeme, mislim, tumačite sad na jedan drugi način moju izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koje vreme, kad je to bilo? Kažite, pošto nije sve vreme, kad je to bilo?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Recimo kroz to cijelo vrijeme je proces trajao, a posebno je bio, da tako kažem, izražen od 1980. godine pa nadalje, kad je bilo jasno da će doći do raspada Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, od 1980. godine intenzivno naseljavanje tih krajeva, politikom centralne vlade, Srbima iz Bosne. Je li to vi tvrdite?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Jednim dijelom Srbima iz Bosne. Recimo, pojedina sela su potpuno bila naseljena njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to posle 1980. godine?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Pa i prije 1980. godine i poslije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina, dobro. Dobro, vi navodite da je to bio strateški plan sa ruralnim srpskim stanovništvom u slučaju raspada Jugoslavije i da je jugoslovenskoj Vladi bilo lakše da manipulira s tim ljudima sa niskim stepenom...

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da ponavljate ono što je on rekao. Nema potrebe da ponavljate. Pređite na nešto što je relevantnije za ovaj predmet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi onda, o kojoj je vladi reč, bar da znam o kojoj je to vladi reč. I navedite mi bar predsednika te vlade, i imena bar nekoga iz te vlade koja je to uradila?

SUDIJA MEJ: Ne, nećemo se time baviti. Nastavite dalje, pređite na drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Matovina, da li biste bili ljubazni da mi kažete ko vam je ovo objasnio, mislim to za "Memorandum", za jugoslovensku Vladu, koja je imala taj pakleni plan i sprovodila ga od Drugog svetskog rata, a naročito posle 1980. godine. Ko vam je to objasnio?

SVEDOK MATOVINA – ODGOVOR: Valjda sam kao najobičniji građanin, a da ne kažem čovek, koji sam, evo bio sudionik svih tih zbivanja mogao saznati zapravo o čemu se radi i što je zapravo bio cilj "Memoranduma".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina, da li vi uopšte imate predstavu kada su Srbi naselili ta područja o kojima vi govorite? Da li vam je poznato da su oni ...

SUDIJA MEJ: Ne, nećemo sada ovde slušati lekciju iz istorije. Pređite na nešto što je bliže sadašnjosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, gospodine Matovina, da li vam je poznato, na primer, da je nakon proglašenja Nezavisne države Hrvatske iz Slavonije proterano 105.000 Srba, i to onih koji su u Slavoniju došli posle 1. januara 1900. godine. 105.000 njih proterano je kad je napravljena NDH. I da li znate da je među tih 105.000 najviše bilo iz okruga ...

SUDIJA MEJ: Pređite na pitanje. Pitanje je da li je vama poznato da je 105.000, odnosno da li je tačno, tako bi trebalo postaviti pitanje, dakle, da li je tačno da je 105.000 Srba bilo isterano iz Slavonije, kada je proglašena NDH? Da li možete da odgovorite na to pitanje? A onda ćemo prekinuti sa današnjim radom.

SVEDOK MATOVINA: Ne, nije mi poznat taj podatak, a ne znam na koju NDH misli gospodin Milošević. Da li na Hrvatsku državu, koja je stvorena 1990. godine, nakon raspada Jugoslavije, ili na NDH, ne znam, onu koja je bila za vrijeme Drugog svjetskog rata?

SUDIJA MEJ: Ovo će biti poslednje pitanje. Vi znate da se bavimo pitanjima, koja su se desila u bliskoj prošlosti. Dakle, u tom periodu, da li je bilo Srba koji su proterani sa područja Slavonije?

SVEDOK MATOVINA: Koliko ja znam nisu protjerani i ja za taj podatak ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Matovina...

SUDIJA MEJ: Sada ćemo prekinuti sa radom. Hteo bih sve da vas podsetim da ćemo sutra da radimo od 9.30 do 16.00. Isto važi i za sredu. Gospodine Miloševiću, tokom prvog dela sednice ćete moći da nastavite sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka, ukoliko vam je to potrebno. Onda ćemo preći na sledećeg svedoka. Pretpostavljam da mu je bolje.

TUŽILAC NAJS: Da, bolje mu je i nadamo se da će on sutra biti sposoban za svedočenje.

SUDIJA MEJ: Da li je to mišljenje Tužilaštva, ili doktora?

TUŽILAC NAJS: Mišljenje svedoka, sa kojim smo razgovarali. Sa doktorom smo se videli da bismo proverili.

SUDIJA MEJ: Gospodine Matovina, molim vas da ovde budete sutra ujutro u 9.30.

SVEDOK MATOVINA : Hvala lijepo. Bit' ću.